

Poglavlje 2

Budžetsko ograničenje

2.1 Ukoliko potroši čitav dohodak na jabuke i ananas Marta može da priušti tačno 8 jabuka i 15 ananasa dnevno. Marta može da potroši svoj dnevni budžet i na kupovinu 12 jabuka i 3 ananasa. Cena jabuka je 12 pezosa svaka. Koliki je dnevni budžet Marte?

- (a) 146 pezosa.
 - (b) **156 pezosa.**
 - (c) 7 pezosa.
 - (d) 301 pezos.
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan.
-

2.2 Arsenije se hrani isključivo picama i salatama od plodova mora. Pica košta 2€ svaka. Salata od plodova mora košta 4€ svaka. Arsenije ne troši više od 20€ dnevno na hranu. Arsenije takođe limitira svoju potrošnju na 4000 kalorija dnevno. Arsenijevе pice sadrže po 850 kalorija svaka a salata od plodova mora sadrži 200 kalorija svaka. Ukoliko Arsenije troši čitav svoj budžet svakoga dana tada je sigurno da:

- (a) on troši najmanje 5 pica dnevno;
 - (b) **neće trošiti više od 4 pice dnevno;**
 - (c) će trošiti 2 pice dnevno;
 - (d) da može trošiti bilo koji broj pica dnevo, ali ne više od 10;
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan.
-

2.3 Početna cena dobra x je 1, a dobra y je 2, a početni dohodak je 70. Cena dobra x se menja na 3, cena dobra y se menja na 6, dok dohodak ostaje 70. Na crtežu gde je x na horizontalnoj osi, a y na vertikalnoj, nova budžetska linija je:

- (a) manje strma od stare i leži ispod nje;
 - (b) manje strma od stare i leži iznad nje;
 - (c) strmija od stare i leži ispod nje;
 - (d) strmija od stare i leži iznad nje;
 - (e) **nijedan od odgovora nije tačan.**
-

(2.) 2.4 Sarin budžet joj dozvoljava potrošnju 10 šljiva i 52 breskve. On joj takođe dozvoljava potrošnju 31 šljive i 10 breskvi. Cena šljiva je 10. Koja je cena breskvi?

- (a) **5**
- (b) 2
- (c) 10
- (d) 20
- (e) nijedan od odgovora nije tačan.

2.5 Mihajlo se razvija trošeći samo dva dobra: šljive i breskve. Troškovi šljiva su 10 rupija svaka, a troškovi bresaka su 5 rupija svaka. Ako je njegov dohodak 320 rupija, koliko šljiva može da kupi ukoliko potroši na njihovu kupovinu svoj celokupan dohodak?

- (a) 19
- (b) 32**
- (c) 43
- (d) 50
- (e) nijedan od odgovora nije tačan.

$$\begin{array}{ccc} \text{m} & & \text{m} \\ \text{p}_1 & & \text{p}_2 \end{array}$$

2.6 Krsta troši ceo dohodak na 4 džaka semenki i 10 paklica putera. Cena semenki je 8€ po džaku, a Krstin dohodak je 92€ . On može seba da priušti takvu korpu dobara koja sadrži a džakova semenki i b paklica putera, a koja zadovoljava budžetsku jednačinu:

- (a) $6a + 8b = 92$
- (b) $16a + 12b = 184$**
- (c) $4a + 10b = 92$
- (d) $16a + 6b = 104$
- (e) nijedan od odgovora nije tačan.

2.7 Krsta troši dva dobra, petparačke priče i banane. Troškovi petparačkih priča su 4€ svaka, a troškovi banana su 3€ po svežnju. Ukoliko Krsta potroši ceo dohodak na banane, tada on može priuštiti 12 svežnjeva banana nedeljno. Koliko petparačkih priča bi mogao kupiti ukoliko na njih potroši ceo dohodak?

- (a) 36
- (b) 48
- (c) 9**
- (d) 16
- (e) nijedan od odgovora nije tačan.

2.8. Prepostavimo da su cene dobara x i y udvostruče i da dohodak poraste trostruko. Na crtežu na kome je predstavljena budžetska prava sa x na horizontalnoj osi i y na vertikalnoj osi:

- (a) budžetska linija postaje strmija i pomera se ka koordinatnom početku
- (b) budžetska linija postaje manje strma i pomera se od koordinatnog početka
- (c) budžetska linija postaje manje strma i pomera se ka koordinatnom početku
- (d) nova budžetska linija je paralelna sa starom i nalazi se ispod nje
- (e) nijedan od odgovora nije tačan.**

2.9 Pretpostavimo da se cena dobra x utrostruči a cena dobra y udvostruči, kao i to da se dohodak ne menja. Na crtežu sa budžetskom linijom na kome je x označeno na horizontalnoj osi a y na vertikalnoj osi, nova budžetska linija:

- (a) je manje strma od stare i nalazi se ispod nje
 - (b) je manje strma od stare i nalazi se iznad nje
 - (c) seče staru budžetsku liniju
 - (d) je strmija od stare i nalazi se ispod nje**
 - (e) je strmija od stare i nalazi se iznad nje.
-

2.10 Dok je putovao po inostranstvu Toma je potrošio ceo svoj dohodak na kupovinu 5 porcija špageta i 6 ostriga. Špageti koštaju 8 novčanih jedinica po tanjiru a on je imao ukupno 82 jedinice u lokalnoj valuti. Ukoliko sa \check{s} označimo broj tanjira špageta a sa o broj kupljenih ostriga, koja jednačina opisuje korpe dobara koje je sa svojim novcem mogao priuštiti?

- (a) $82 + 6o = 82$
 - (b) $6\check{s} + 8o = 82$
 - (c) $8\check{s} + 7o = 82$**
 - (d) $5\check{s} + 6o = 82$
 - (e) nema dovoljno informacija da bi odredili odgovor.
-

2.11 Cena krompira je $9€$ po džaku, a cena haringi je $5€$ po gajbi. Lavrentije obično troši čitav mesečni dohodak na kupovinu 5 džakova krompra i 10 gajbi haringe. Sada vlada uvodi subvencije potrošnje krompira. Tržišne cene nisu se promenile ali potrošači dobijaju subvenciju od $5€$ za svaki džak krompira koji potroše. Da bi isplatila ove subvencije vlada je uvela porez na dohodak. Lavrentije plaća $20€$ kao porez na dohodak. Ako je $d\check{z}$ broj džakova krompira a g broj gajbi haringi, koja je Lavrentijeva nova budžetska jednačina?

- (a) $9d\check{z} + 5g = 100$
 - (b) $9d\check{z} + 5g = 95$
 - (c) $4d\check{z} + 5g = 95$
 - (d) $4d\check{z} + 5g = 75$**
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan.
-

2.12 Ukoliko potrošite ceo dohodak, onda možete priuštiti ili 4 jedinice x i 9 jedinica y , ili 9 jedinica x i 4 jedinice y . Ukoliko potrošite ceo dohodak na kupovinu x , koliko ćete jedinica x kupiti?

- (a) 25
- (b) 36
- (c) 13**
- (d) nema dovoljno informacija da se odredi količina x
- (e) nijedan od odgovora nije tačan.

2.13 Vaše budžetsko ograničenje u slučaju dva dobra, A i B , glasi $10A + 2B = 80$. Vaša sadašnja potrošnja je 4 jedinice A i 20 jedinica B . Da bi ste dobili 3 dodatne jedinice A od koliko jedinica B morate da odustanete?

- (a) 3
 - (b) 9
 - (c) 12
 - (d) 15**
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan.
-

2.14 Mladi Aca voli slatkiše i mrzi ovsenu kašu. Da bi ga navela da jede dovoljno ovsene kaše i da bi smanjila preterano jedenje slatkiša njegova mama mu daje 10€ za svaku činiju ovsene kaše. Jedini način da dobije slatkiše jeste da ode do poslastičarnice gde slatkiši koštaju 5€ svaki. Osim toga što zaradi naime konzumiranja ovsene kaše Aca dobija i nedeljni džeparac u iznosu 10€. Ako Aca troši samo slatkiše i ovsenu kašu i ukoliko se korpe dobara njegove potrošnje nacrtaju tako da je broj činija ovsene kaše označen na horizontalnoj osi, a slatkiša na vertikalnoj osi, tada Acina budžetska linija ima nagib koji je:

- (a) jednak 2**
 - (b) manji od -2
 - (c) jednak -2
 - (d) jednak $\frac{1}{2}$
 - (e) veći od 2.
-

Poglavlje 3

Preferencije

3.1 Ana troši dobro x i dobro y . Njene krive indiferentnosti su opisane formulom $y = k/(x+6)$. Većim vrednostima k odgovaraju bolje krive indiferentnosti. Šta je od sledećeg tačno?

- (a) Ana voli dobro y i mrzi dobro x
 - (b) Ana preferira korpu dobara (13,8) u odnosu na korpu dobara (8,13)
 - (c) Ana preferira korpu dobara (7,10) u odnosu na korpu dobara (10,7)**
 - (d) Ana voli dobro x i mrzi dobro y
 - (e) više od jednog stava je tačno.
-

3.2 Ratkove krive indiferentnosti predstavljene su krugovima od kojih će svaki sa centrom u (17,18). Za bilo koja dva kruga indiferentnosti on bi pre voleo da je na unutrašnjem krugu nego na spoljnem. Šta je od sledećeg tačno?

- (a) Ratkove preferencije nisu kompletne
 - (b) Ratko preferira (22, 25) u odnosu na (13,13)
 - (c) Ratko preferira (11,13) u odnosu na (20,21)
 - (d) Ratko preferira (22,23) u odnosu na (21,24)**
 - (e) više od jednog gorenavedenog stava je tačno.
-

3.3 Martin troši samo jabuke i banane. On uvek preferira više jabuka u odnosu na manje, ali postaje sit banana. Ako konzumira manje od 33 banane nedeljno on smatra da je jedna banana savršen supstitut jedne jabuke. Da bi ga naveli da troši više od 33 banane nedeljno morate mu platiti jednu jabuku za svaku bananu preko 33 banane koje troši. Kriva indiferentnosti koja prolazi kroz korpu dobara od 19 jabuka i 42 banane takođe prolazi kroz korpu od 22 jabuke i x banana. Nadite x .

- (a) 39
 - (b) 21**
 - (c) 41
 - (d) 12
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan.
-

3.4 Potrošač čije su preferencije striktno konveksne i koji je indiferentan izmedju korpe dobara (1,4) i korpe dobara (9,2) želeće korpu (5,3):

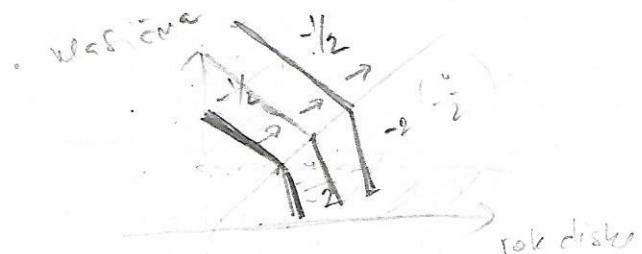
- (a) više nego bilo koju od prve dve korpe**
- (b) manje nego bilo koju od prve dve korpe
- (c) više nego korpu (1,4) a manje nego korpu (9,2)
- (d) više nego korpu (9,2) a manje nego korpu (1,4)
- (e) nijedan od odgovora nije tačan

3.5 Jedna od Andinih krivih indiferentnosti predstavljena je jednačinom $x_2 = 20 - 4\sqrt{x_1}$. Kada Anda troši korpu (4,16) njena granična stopa supstitucije je:

- (a) $-5/4$
 - (b) -1**
 - (c) -2
 - (d) $-1/4$
 - (e) -4
-

3.6. Ako bi Melania imala veći broj diskova sa klasičnom nego sa rok muzikom bila bi spremna da menja 2 rok diska za 1 disk sa klasičnom muzikom. Obratno, ako bi imala veći broj kaseta sa rok nego sa klasičnom muzikom, bila bi spremna na razmenu 1 rok diska za 2 diska sa klasičnom muzikom. Melania ima:

- (a) konveksne preferencije**
 - (b) konkavne preferencije
 - (c) nekonveksne preferencije
 - (d) Kob-Daglasove preferencije
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan
-

$$\frac{1}{2} = -\frac{1}{2}$$

$$\frac{2}{1} = -2$$

Poglavlje 4

Korisnost

4.1 Žarkova funkcija korisnosti je $U(x,y) = 98xy$. On raspolaže sa 24 jedinice dobra x i 4 jedinice dobra y . Brankova funkcija korisnosti za ista dobra je $U(x,y) = 5x + 2y$. Branko raspolaže sa 5 jedinica dobra x i 24 jedinice dobra y .

- (a) Žarko preferira Brankovu korpu u odnosu na sopstvenu
 - (b) Branko preferira Žarkovu korpu u odnosu na sopstvenu
 - (c) svako preferira korpu onog drugog u odnosu na sopstvenu**
 - (d) nijedan ne preferira korpu onog drugog
 - (e) nema dovoljno informacija da bi se odredilo ko kome zavidi pošto imaju različite preferencije.
-

4.2 Hamdija ima funkciju korisnosti $U(x,y) = \min\{3x + y, 2x + 3y\}$. Ukoliko je x na horizontalnoj osi, a y na vertikalnoj osi, koji je nagib njegove krive indiferentnosti u tački (6,2)?

- (a) -3
 - (b) -1/3
 - (c) -2/3**
 - (d) -3/2
 - (e) nagib nije definisan u tački (6,2)
-

4.3 Ljiljana ima funkciju korisnosti $U(x,y) = 4x + y$. Ona ima 6 jedinica dobra x i 13 jedinica dobra y . Ukoliko se njena potrošnja dobra x smanji na 1, koliko jedinica y mora imati da bi bila u jednakom položaju kao ranije?

- (a) 57 jedinica dobra y
 - (b) 21 jedinicu dobra y
 - (c) 33 jedinice dobra y**
 - (d) 16 jedinica dobra y
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan.
-

4.4 Maksina funkcija korisnosti je $U(x,y) = \max\{2x - y, 2y - x\}$.

- (a) Maksine preferencije su kvazi linearne**
 - (b) svaki porast njegove potrošnje y smanjuje njegovu korisnost
 - (c) ako Maksa ima više x nego y , tada će svako smanjenje njegove potrošnje y povećati njegovu korisnost**
 - (d) Maksa preferira više u odnosu na manje kod svakog dobra**
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan.
- Samo kod gajke*
-

4.5 Žarkova funkcija korisnosti je $U(x,y) = xy$. Anina funkcija korisnosti je $U(x,y) = 1000xy$. Danina funkcija korisnosti je $U(x,y) = -xy$. Elizabetina funkcija korisnosti je $U(x,y) = -1/(xy+1)$. Ferijeva funkcija korisnosti je $U(x,y) = xy - 10000$. Marina funkcija korisnosti je $U(x,y) = x/y$. Filipova funkcija korisnosti je $U(x,y) = x(y+1)$. Koja od ovih osoba ima iste preferencije kao Žarko?

- (a) svi sem Dane
 - (b) Ana i Feri
 - (c) Ana, Feri i Elizabeta**
 - (d) niko
 - (e) svi.
-

4.6 Janina funkcija korisnosti je $U(x,y) = y + 4x^{0.5}$. Ona poseduje 25 jedinica x i 12 jedinica y . Ako je njena potrošnja x svedena na 0, koliko je potrebno da troši y da bi bila tačno u onoliko dobrom položaju kao i ranije?

- (a) 48
 - (b) 37
 - (c) 32**
 - (d) 112
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan.
-

4.7 Duletova funkcija korisnosti je $U(x,y) = xy$. Dule troši 6 jedinica x i 2 jedinice y .

- (a) Dule je spremam da razmeni malu količinu x za y u kojoj odustaje od 4 jedinica x za svaku dobijenu jedinicu y
 - (b) Dule je spremam da potpuno odustane od potrošnje x u korist y sve dok može da dobije više od 3 jedinice y za svaku jedinicu x
 - (c) Dule podjednako voli x i y pa će uvek biti spremam da razmeni jedinicu bilo kog dobra ako u razmeni dobija više od jedinice drugog dobra
 - (d) Dule će uvek biti spremam da vrši razmenu po bilo kojim cenama ako nema podjednake količine oba dobra
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan.**
-

4.8 Hristina funkcija korisnosti je $U(x,y) = x^2 + 16xy + 64y^2$, gde je x njegova potrošnja x , a y njegova potrošnja y .

- (a) Hristine preferencije su nekonveksne
- (b) Hristine krive indiferentnosti su prave linije**
- (c) Hrista ima tačku »blaženstva«
- (d) Hristine krive indiferentnosti su hiperbole
- (e) nijedan od odgovora nije tačan.

4.9 Žarana ima funkciju korisnosti $U(x, y) = y + 5\sqrt{x}$. Ona ima jednu jedinicu x i dve jedinice y . Ukoliko se njena potrošnja x smanji na nulu, koliko y mora da troši da bi bila u jednakom položaju kao pre?

- (a) 14 jedinica
 - (b) 9 jedinica
 - (c) 11 jedinica
 - (d) 7 jedinica**
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan.
-

4.10 Živkova funkcija korisnosti je $U(x, y) = xy$. Mocina funkcija korisnosti je $U(x, y) = 1000xy + 2000$. Tamarina funkcija korisnosti je $U(x, y) = xy(1 - xy)$. Oljina funkcija korisnosti je $U(x, y) = -1/(10 + xy)$. Bobina funkcija korisnosti je $U(x, y) = x/y$. Perina funkcija korisnosti je $U(x, y) = -xy$.

- (a) Nijedan par ovih ljudi nema iste preferencije.
 - (b) Svi imaju iste preferencije osim Bobe.
 - (c) Moca i Olja jedini imaju iste preferencije kao Živko.**
 - (d) Živko, Tamara i Olja imaju iste preferencije.
 - (e) Nijedan od odgovora nije tačan.
-

4.11 Hermanova funkcija korisnosti je $U(x_1, x_2) = x_1x_2$. Njegov dohodak je 100€, a cena dobra 2 je $p_2 = 4$. Cena dobra 1 odredjena je na sledeći način. Prvih 15 jedinica košta 4€ po komadu a dodatne jedinice koštaju 2€ po komadu. Koju korpu dobara će Herman izabrati?

- (a) (12.5,12.5)**
 - (b) (25,12.5)
 - (c) 12.5,25)
 - (d) (15,10)
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan.
-

4.12 Pelagija Joksić ima funkciju korisnosti $U(x, y) = \max\{x, y\}$:

- (a) Pelagija ima konveksne preferencije
- (b) Pelagija ima konkavne preferencije**
- (c) Pelagija ima preferencije savršenih supstituta
- (d) Pelagija ima preferencije savršenih komplemenata
- (e) Pelagija ima preferencije za neželjena dobra

4.13 Mišina funkcija korisnosti je $U(x, y) = -\max\{x, y\}$. Miša ima:

- (a) konveksne preferencije
 - (b) konkavne preferencije
 - (c) nekonveksne preferencije
 - (d) preferencije za savršene supstitute
 - (e) preferencije za savršene komplemente
-

4.14. Ivanina funkcija korisnosti je $U(x_1, x_2) = x_1 x_2$. Za ovu funkciju korisnosti važi:

- (a) opadajuća, po absolutnoj vrednosti, granična stopa supstitucije između dobara 1 i 2
 - (b) rastuća, po absolutnoj vrednosti, granična stopa supstitucije između dobara 1 i 2
 - (c) da je granična stopa supstitucije konstantna za svako $x_1 = \text{konstanta}$
 - (d) da je granična stopa supstitucije konstantna za svako $x_2 = \text{konstanta}$
 - (e) da je granična stopa supstitucije po absolutnoj vrednosti jednaka 0
-

4.15. Jovanina funkcija korisnosti je $U(x, y) = x + y^2 - y$. Ukoliko nacrtamo njene krive indiferentnosti sa x na horizontalnoj osi a y na vertikalnoj osi:

- (a) GSS je uvek pozitivna
 - (b) GSS je uvek negativna
 - (c) GSS je jednaka nuli
 - (d) GSS je pozitivna za $y < 0,5$
 - (e) GSS je pozitivna za $y < 0,2$
-

Poglavlje 5

Izbor

5.1 Pavle ima 162€ koje troši na x i y . Dobro x košta 6€ po komadu a dobro y košta 9€ po komadu. Njegova funkcija korisnosti je $U(x, y) = 4x^2 + 5y^2$. Koju će od sledećih korpi dobara on izabrati?

- (a) Pavle će izabrati samo x .
 - (b) Pavle će izabrati samo y .
 - (c) **Pavle će izabrati ponešto od svakog dobra.**
 - (d) Pavle je indiferentan između potrošnje samo dobra x i potrošnje samo dobra y .
 - (e) Nije moguće odrediti.
-

5.2 Ljiljanina funkcija korisnosti je $U(x, y) = x + 12y - 2y^2$. Njen dohodak je 25. Ako je cena x jednaka 1 a cena y jednaka 8, koliko jedinica x će ona tražiti.

- (a) 15
 - (b) 12
 - (c) 17
 - (d) 12,5
 - (e) 16
-

5.3 Pajina funkcija korisnosti je $U(x, y) = \min\{x + 3y, 3x + y\}$. Simina funkcija korisnosti je $U(x, y) = \min\{3x + 9y, 9x + 3y\}$. Paja i Sima imaju iste dohotke i suočavaju se sa istim cenama. Šta je od sledećeg tačno?

- (a) **Paja i Sima tražiće istu količinu dobra x .**
 - (b) Paja će tražiti više y nego Sima.
 - (c) Sima će tražiti više y nego Paja.
 - (d) Svaki od njih preferira korpu dobara koju traži onaj drugi.
 - (e) Nijedan od odgovora nije tačan.
-

5.4 Pera Ždera konzumira samo pivo i kobasice. Njegov dohodak je 100€ sedmično. Pivo ga staje 0,50€ konzerva dok kobasice koštaju 1€ svaka. Ako je x broj konzervi piva a y broj kobasicu koje troši svake sedmice, onda je funkcija korisnosti Pere Ždere $U(x, y) = -(x - 50)^2 + (y - 40)^2$.

- (a) Pera Ždera je uvek nesretan, jer kako god da troši njegova korisnost je uvek negativna. $U < 0$
- (b) On ima monotone preferencije.
- (c) **Kada njegov dohodak raste, on neće promeniti korpu koju kupuje.**
- (d) Ukoliko padne cena piva on će kupiti više piya.
- (e) Više nego jedan stav je tačan.

5.5 Milica troši dva dobra, x i y . Njena funkcija korisnosti je $U(x,y) = \min\{x+2y, y+2x\}$. Ona je izabrala da kupi 10 jedinica dobra x i 20 jedinica dobra y . Cena dobra x je 1. Šta je od sledećeg tačno?

- (a) Milicin dohodak je 40.
 - (b) Milicin dohodak je 50.
 - (c) Milicin dohodak je 30.
 - (d) **Milicin dohodak je 20.**
 - (e) Nema dovoljno informacija za određivanje njenog dohotka, jer nije nam rečeno kolika je cena dobra y .
-

5.6 Voja ima funkciju korisnosti $U(x,y) = x(y+1)$. Cena jedinice x je jedan i cena jedinice y je jedan. Kada maksimizira svoju korisnost u prisustvu budžetskog ograničenja, on troši pozitivne količine oba dobra.

- (a) Voja troši jednakе količine dobra x i y
 - (b) **Voja troši za jednu jedinicu više dobra x nego y**
 - (c) Voja troši za jednu jedinicu više dobra y nego x
 - (d) Voja troši dvostruko više jedinica x nego y
 - (e) Nijedan od odgovora nije tačan
-

5.7 Dana u školi pohađa kurs iz prava. Profesor se složio da joj da zaključnu ocenu prema pravilu $\max\{2x, 3y\}$ gde je X broj tačnih odgovora na ispitu posle prvog semestra a Y posle drugog. Da položi ispit Dani je potrebno 150 poena. Za prvi ispit Dani je potrebno A minuta za pripremu jednog tačnog odgovora a za drugi ispit potrebno joj je B minuta za pripremu jednog tačnog odgovora. Ukoliko uopšte ne uči Dana neće imati nijedan tačan odgovor na oba ispita. Dana brine jedino o tome da položi ispit. Drugim rečima, ona ne želi da troši vreme za dobijanje viših pozitivnih ocena. Šta je od sledećeg tačno?

- (a) **Ako je $A/B < 2/3$ Dana uopšte neće spremati drugi ispit.**
 - (b) Odnos vremena koje Dana troši na spremanje prvog ispita i vremena koje troši na spremanje drugog ispita je $2A/3B$.
 - (c) Odnos vremena koje Dana troši na spremanje drugog ispita i vremena koje troši na spremanje prvog ispita je $3A/2B$.
 - (d) Ako je $A < B$ Dana neće spremati prvi ispit.
 - (e) Dana će utrošiti $150/(2A+3B)$ minuta za spremanje svakog ispita.
-

5.8 Džemo troši džem i sok. Cena džema je 5 centi po jedinici a cena soka je 10 centi po jedinici. Za Džema granična korisnost džema je 10 jedinica a granična korisnost soka je 5. Šta je od sledećeg tačno?

- (a) Bez promene ukupnih izdataka moguće je povećati korisnost Džemove potrošnje povećanjem potrošnje džema i smanjenjem potrošnje soka.
 - (b) Bez promene ukupnih izdataka moguće je povećati korisnost potrošnje povećanjem potrošnje soka i smanjenjem potrošnje džema.
 - (c) Bez promene ukupnih izdataka na sok i džem nije moguće povećati korisnost potrošnje.
 - (d) Na ovo pitanje nije moguće odgovoriti bez informacije o stvarnoj potrošnji džema i soka.
 - (e) Džemo mora da troši više novca i na džem i na sok.
-

5.9 Harijeva funkcija korisnosti je $U(x,y) = (x+3)(y+2)$. Cena x je 1 a cena y je 2. Hari će trošiti:

- (a) više nego dvostruko X u odnosu na Y
 - (b) više nego dvostruko Y u odnosu na X
 - (c) za jedinicu više X nego Y
 - (d) za jedinicu više Y nego X
 - (e) Y koje je jednako $2/3X$.
-

5.10 Možda niste znali, ali Mungoitisi imaju dva leva stopala i jedno desno stopalo. Njihove preferencije u odnosu na leve (L) i desne (D) cipele pokazuju njihovu savršenu komplementarnost – oni smatraju da su korisna samo »trija« od dve leve i jedne desne cipele. Cena cipela, i levih i desnih, je 10€ po komadu i Mungoitisi ne troše ništa drugo sem cipela. Kriva tražnje, gde je m dohodak Mungoitisa, za desnim cipelama je predstavljena jednačinom:

- (a) $D = m/30$
 - (b) $D = m - 10$
 - (c) $D = 2m$
 - (d) $D = 10m$
 - (e) $D = m/10$.
-

5.11 Pantina funkcija korisnosti je $U(x,y) = x - (1/y)$. Njegov dohodak je 30. Šta je od sledećeg tačno:

- (a) Panta ne voli dobro y .
- (b) Panta ima tačku »blaženstva«.
- (c) Ukoliko je cena x jednaka 4, a cena y 1, Panta će kupiti 2 jedinice y .
- (d) Panta će kupiti dobro y samo tada ukoliko je ono jeftinije od dobra x .
- (e) Nijedan od odgovora nije tačan.

5.12 Dobra 1 i 2 imaju cenu od 1€ svako. Jana ima 20€ i razmatra mogućnost da kupi 10 jedinica x i 10 jedinica y . Jana ima konveksne preferencije. Kada je x predstavljeno na horizontalnoj osi a y na vertikalnoj osi, nagib krive indiferentnosti za korpu (10,10) iznosi -2. Iz ove činjenice zaključujemo:

- (a) Korpa (10,10) je najbolja koju ona može da priušti.
 - (b) **Biće joj bolje ako troši više dobra x i manju količinu dobra y .**
 - (c) Biće joj bolje ako troši više dobra y a manje dobra x .
 - (d) Ona ne voli oba dobra.
 - (e) Više od jednog iskaza je tačno.
-

* 5.13 Kokta i Pepsi su za gospodina Pavića savršeni supstituti i nagib njegovih krivih indiferentnosti je -1. Jednog dana on je kupio 2 limenke Kokte i 20 limenki Pepsija. (Limenke oba pića su iste zapremine.)

- (a) Kokta košta manje nego Pepsi
 - (b) Kokta košta više nego Pepsi
 - (c) Kokta i Pepsi isto koštaju**
 - (d) gospodin Pavić preferira Pepsi u odnosu na Koktu
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan.
-

④ 5.14 Era i Alek troše samo hleb i sir. Obojica uvek troše ponešto od oba proizvoda i obojica imaju striktne konveksne preferencije. Međutim, Era voli da ima dosta hleba a samo malo sira, dok Alek voli da ima dosta sira i malo hleba. Obojica su suočeni sa istim cenama dobara i maksimiziraju svoju korisnost uz budžetsko ograničenje. Koja od narednih pet tvrdnji je tačna?

- (a) apsolutna vrednost Alekove granična stope supsitucije je veća od Erine
 - (b) apsolutna vrednost Erine granična stope supstitucije je veća od Alekove
 - (c) njihove granične stope supstitucije su iste**
 - (d) ko ima veću graničnu stopu supstitucije zavisi od nivoa dohotka
 - (e) nema dovoljno informacija.
-

5.15 Kole troši samo dva dobra, x (pivo) i y (sladoled). Njegova funkcija korisnosti je $U(x,y) = x^2 + y$. Kole ima 100€ na raspolaganju a svako dobro košta 10€ po pakovanju. Koja od sledećih tvrdnji je tačna?

- (a) Kole će trošiti 5 pakovanja piva i 5 pakovanja sladoleda
 - (b) za Koletu je najbolji izbor da ne troši sladoled i kupi 10 pakovanja piva
 - (c) za Koletu je najbolji izbor da ne troši pivo i kupi 10 pakovanja sladoleda
 - (d) Kole je indiferentan između bilo koje dve tačke na liniji koja spaja tačku (5,5) sa tačkom (10,10)
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan.**
-

5.16. Đurđina funkcija korisnosti je $U(x,y) = (x+2)(y+1)$. Ako se njena potrošnja oba proizvoda udvostruči, tada će:

- (a) njena granična stopa supstitucije imredu x i y ostati ista
 - (b) **njena granična stopa supstitucije imredu x i y će se promeniti**
 - (c) njena granična stopa supstitucije imredu x i y je uvek jednaka nuli
 - (d) njena granična stopa supstitucije postati pozitivna
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan
-

5.17. Krstina funkcija korisnosti je $U(x,y) = xy^2$. Njegova granična stopa supstitucije između x i y , ako udvostručimo količine oba dobra:

- (a) neće se promeniti
 - (b) opašće za manje od tri puta
 - (c) porašće za manje od tri puta
 - (d) porašće za više od tri puta
 - (e) opašće za više od tri puta
-

5.18 Andina funkcija korisnosti je $U(x,y) = x + 4\sqrt{y}$. Cena dobra x je 1 a cena dobra y je 2. Ako njen dohodak poraste sa 100 na 150, potrošnja dobra y će:

- (a) porasti za 10%
 - (b) porasti za 50%
 - (c) opasti za 50%
 - (d) **ostati nepromenjena**
 - (e) ostati nepromenjena kao i potrošnja dobra x .
-

5.19 Pojedinac ima funkciju korisnosti $U(x,y) = x + 2y$. Ako je cena x jednaka 1 a cena y jednaka $\frac{1}{2}$, tada ovaj pojedinac mora:

- (a) da troši jednakе količine svakog dobra da bi maksimizirao korisnost
 - (b) da troši samo x da bi maksimizirao korisnost
 - (c) **da troši samo y da bi maksimizirao korisnost**
 - (d) da troši dva puta više x nego y da bi maksimizirao korisnost
 - (e) da troši ponešto od svakog dobra da bi maksimizirao korisnost
-

5.20 Snežana Graovac ima funkciju korisnosti $U(x,y) = \min\{x+2y, y+2x\}$. Snežana maksimizira korisnost svoje potrošnje uz postojanje budžetskog ograničenja. Ako troši korpu (5,6), tada je

- (a) **cena x sigurno dva puta veća od cene y**
- (b) cena x sigurno dva puta manja od cene y
- (c) cena x sigurno tri puta veća od cene y
- (d) cena x sigurno tri puta manja od cene y
- (e) korisnost njene potrošnje jednaka 11

Poglavlje 6

Tražnja

6.1 Vasa troši jagode i šlag, ali samo u fiksnoj proporciji od 3 kilograma jagoda i 2 kutije šлага. Kod svake druge proporcije dobro koje je višak za njega je potpuno beskorisno. Kilogram jagoda košta 10, a kutija šлага košta takođe 10. Vasin dohodak je 200. Šta je od sledećeg tačno?

- (a) Vasa traži 10 kutija šлага.
 - (b) Vasa traži 10 kilograma jagoda.
 - (c) Vasa smatra da su jagode i šlag savršeni supstituti.
 - (d) **Vasa traži 12 kilograma jagoda.**
 - (e) Nijedan od odgovora nije tačan.
-

6.2 Peđa troši dva dobra, x i y , a njegova funkcija korisnosti je $\min\{x + 2y, y + 2x\}$. On je odlučio da kupi 8 jedinica dobra x i 16 jedinica dobra y . Cena dobra y je 0,5. Koliki je njegov dohodak?

- (a) 32
 - (b) 40
 - (c) 24
 - (d) 16
 - (e) Bez cene dobra x nije moguće odgovoriti na postavljeno pitanje.
-

6.3 Ana troši samo paradajz i kajsije. Njena funkcija korisnosti je $U(x, y) = x^4 y^5$, gde je x broj paradajza a y broj kajsija. Anin dohodak je 72, a cena kajsija je 3, a paradajza 2. Koliko će ona potrošiti paradajza?

- (a) 15
 - (b) 48
 - (c) 18
 - (d) 16
 - (e) Nijedan od odgovora nije tačan.
-

6.4 Za $m > p_2$, funkcije tražnje za dobrima 1 i 2 date su jednačinama $x_1 = p_2 / p_1$ i $x_2 = (m / p_2) - 1$, gde je m dohodak, a p_1 i p_2 cene dobara. Neka horizontalna osa predstavlja količinu dobra x_1 . Neka je $p_1=1$ i $p_2=1$. Tada za $m > 2$ dohodno-potrošna kriva je:

- (a) **vertikalna prava**
- (b) horizontalna prava
- (c) prava linija sa nagibom 2
- (d) prava linija sa nagibom $\frac{1}{2}$
- (e) nijedan od odgovora nije tačan.

~~6.5~~ Hari ima 10€ da potroši na Koka-kolu i Pepsi, koje smatra savršenim supstitutima u odnosu jedan prema jedan. Pepsi košta 0,50€ po konzervi, a Koka-kola 0,60€ po konzervi. Hari ima 20 kupona kojima može kupiti jednu konzervu Koka-kole za 0,40€ za svaku kupon. Koju korpu će kupiti Hari?

- (a) 20 konzervi Pepsi i nijednu Koka-kole
 - (b) 16 i 2/3 konzervi Koka-kole i nijednu pepsi
 - (c) 10 konzervi Koka-kole i 8 konzervi Pepsi
 - (d) 10 konzervi Koka-kole i 12 konzervi Pepsi
 - (e) **nijedan od odgovora nije tačan.**
-

~~✓~~ 6.6 Pojedinac ima funkciju korisnosti $U(x, y) = x + \sqrt{y}$. To implicira da za dovoljno visoke nivoe dohotka njegova funkcija tražnje za dobrom x :

- (a) ostaje nepromenjena sa promenama dohotka
 - (b) raste sa porastom dohotka**
 - (c) opada sa porastom dohotka
 - (d) raste sa padom dohotka
 - (e) je uvek jednaka tražnji za dobrom y
-

6.7 Kristinina funkcija korisnosti je $U(r, z) = r + 50z - z^2$ gde je r broj ruža koje gaji u bašti a z broj zumbula. Ona ima baštu od 600 m^2 . Za svaku ružu je potrebno 4 m^2 a za zumbul 1 m^2 . Ona dobija rasade besplatno od svog prijatelja. Ukoliko proširij svoju baštu za 100 m^2 i ukoliko se njena funkcija korisnosti ne promeni ona će uzbogati:

- (a) 25 ruža više uz nepromjenjen broj zumbula**
 - (b) 100 zumbula više uz nepromjenjen broj ruža
 - (c) 20 ruža više i 20 zumbula više
 - (d) 10 ruža više i 60 zumbula više
 - (e) 13 ruža više i 48 zumbula više.
-

~~* 6.8 Leposavine preferencije između golfa i tenisa predstavljene su funkcijom $U(g, t) = gt$, gde je g broj partija golfa nedeljno a t broj teniskih mečeva nedeljno. Na ove sportove ona troši 24€ nedeljno. I teniski meč i partija golfa koštaju po 4€. Ona maksimizira korisnost obzirom na njen budžet. Ona je odlučila da provodi u ovim sportovima 16 časova nedeljno. Partija golfa traje 4 sata. Teniski meč traje 2 sata. Kao rezultat ovih dopunskih ograničenja prilikom njenog izbora naš zaključak je da:~~

- (a) ona igra jednu partiju golfa manje, a jedan teniski meč više svake nedelje**
- (b) ona igra manje golfa a više tenisa, ali ne možemo reći koliko
- (c) njen izbor i njena korisnost ostaju nepromenjeni
- (d) imamo suviše malo informacija da nešto kažemo o njenom izboru
- (e) ona nedeljno igra 2 partija golfa manje, a 3 teniska meča više.

6.9 Marija ima homotetičke preferencije. Kada je njen dohodak 1000€ ona kupuje 40 knjiga i 60 magazina. Kada je njen dohodak 1500€, a cene se ne menjaju, ona kupuje

- (a) 60 knjiga i 90 magazina
 - (b) 80 knjiga i 120 magazina
 - (c) 60 knjiga i 60 magazina
 - (d) 40 knjiga i 120 magazina
 - (e) nema dovoljno informacija da odredimo Marijin izbor.
-

6.10 Kaća ima funkciju korisnosti $U(x_1, x_2) = \ln x_1 + x_2$. Ona trenutno troši 30 jedinica dobra x_1 i 20 jedinica dobra x_2 . Ukoliko se njen dohodak udvostruči, uz nepromenjene cene dobara, koliko će ona trošiti jedinica dobra x_1 ?

- (a) 15
 - (b) 20
 - (c) 30
 - (d) 60
 - (e) nema dovoljno informacija da se odredi nova količina x_1 .
-

6.11 Filip je neočekivano nasledio 10000€. Primećeno je da troši manje hamburgera nego što je imao običaj pre dobijenog nasledstva. Zaključujemo da:

- (a) za Filipa su hamburgeri Gifeno dobro
 - (b) za Filipa su hamburgeri normalno dobro
 - (c) Filipova Engelova kriva za hamburgerima je vertikalna
 - (d) Filipova Engelova kriva za hamburgerima je horizontalna
 - (e) Filipove preferencije nisu homotetičke.
-

6.12 Jova ne troši ništa drugo već samo svinjetinu i jagnjetinu. Kada cena svinjetine raste, a njegov dohodak ili cena jagnjetine se ne menja, Jova kupuje manje i svinjetine i jagnjetine. Iz ovoga sa sigurnošću zaključujemo da je:

- (a) svinjetina normalno dobro
 - (b) **jagnjetina normalno dobro**
 - (c) svinjetina inferiorno dobro
 - (d) jagnjetina inferiorno dobro
 - (e) svinjetina preferirana u odnosu na jagnjetinu.
-

6.13. Pojedinac ima funkciju korisnosti $U(x, y) = x + \sqrt{y}$. Za visoke nivoe dohotka, tražnja za dobrom y:

- (a) ostaje nepromenjena sa promenama dohotka
- (b) raste sa porastom dohotka
- (c) opada sa porastom dohotka
- (d) raste sa padom dohotka
- (e) je uvek jednaka tražnji za dobrom x

Poglavlje 7

Otkrivena preferencija

7.1 Neka su A korpa dobara (7,9), B korpa dobara (10,5) i C korpa dobara (6,6). Kada su cene (2,4), Boba bira C , a kada su cene (12,3) ona bira A . Šta je od sledećeg tačno?

- (a) A je direktno otkriveno preferirana u odnosu na B
 - (b) A je indirektno otkriveno preferirana u odnosu na B
 - (c) C je direktno otkriveno preferirana u odnosu na A
 - (d) B je direktno otkriveno preferirana u odnosu na A
 - (e) **nijedan od odgovora nije tačan.**
-

7.2 Prisetimo se da Lasperesov indeks cena koristi kao pondere količine u baznom periodu. Tokom 1971. godine dobro x je koštalo 5 a dobro y je koštalo 1. Sada koštaju 7 i 5, respektivno. Tokom 1971. potrošnja je iznosila $(x, y) = (2,6)$. Sada iznosi $(x, y) = (9,7)$. Lasperesov indeks tekućih cena prema cenama tokom 1971. iznosi:

- (a) između 0,3 i 0,4
 - (b) između 2,7 i 2,8**
 - (c) između 1,8 i 1,9
 - (d) između 3,2 i 3,3
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan.
-

7.3 Kada su cene (4,12) gospodin Brzić bira korpu (2,9). Kada su cene (8,4) on bira korpu (6,6). Da li je ponašanje gospodina Brzića u skladu sa slabim aksiomom otkrivene preferencije?

- (a) jeste
 - (b) nije**
 - (c) odgovor zavisi od visine njegovog dohotka
 - (d) morali bi da zabeležimo podatke o njegovom trećem izboru da bi mogli nešto da kažemo
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan
-

7.4 Kada su cene (4,20) Gordana bira korpu dobara (11,5), a kada su cene (12,4) ona bira korpu dobara (7,3). Šta je od sledećeg tačno?

- (a) ona preferira korpu (7,3) u odnosu na korpu (11,5)
- (b) ona krši JAOP
- (c) ona preferira korpu (11,5) u odnosu na korpu (7,3)**
- (d) ona krši SAOP
- (e) nijedan od odgovora nije tačan.

7.5 2001. godine dobro x koštalo je 5 a dobro y 1. Sada koštaju 9 i 5, respektivno. 2001. potrošačka korpa je bila $(x,y)=4,5$. Sada iznosi $(x,y)=9,7$. Izračunajte, sa tačnošću do jednog decimalnog mesta, Laspersov indeks tekućih cena u odnosu na cene tokom 2001. (podsećamo da Laspersov indeks kao pondere uzima količine iz baznog perioda).

- (a) 0,5
 - (b) 2,0
 - (c) 2,5
 - (d) 2,2
 - (e) **nijedan od odgovora nije tačan.**
-

7.6 Karlos s vremena na vreme živi u Argentini, Boliviji i Kolumbiji. On kupuje samo dva dobra, x i y . U Argentini su cene (9,3) i on kupuje korpu (6,7). U Boliviji troši korpu dobara (9,2). U Kolumbiji troši korpu dobara (6,5), a cene su (3,3). Šta je od sledećeg tačno?

- (a) korpa u Argetini je otkrivena kao direktno preferirana u odnosu na korpu u Boliviji
 - (b) **korpa u Argetini je otkrivena kao indirektno preferirana u odnosu na korpu u Boliviji**
 - (c) korpa u Kolumbiji je otkrivena kao direktno preferirana u odnosu na korpu u Argentini
 - (d) korpa u Boliviji je otkrivena kao indirektno preferirana u odnosu na korpu u Argentini
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan.
-

7.7 Kada su cene (2,4) potrošač bira korpu dobara (7,9) a kada su cene (15,3) on bira korpu (10,3). Da li je ponašanje potrošača konzistentno sa slabim aksiomom otkrivenе preferencije?

- (a) jeste
 - (b) **nije**
 - (c) moramo da posmatramo i njegov treći izbor da bismo mogli da kažemo
 - (d) ne možemo da kažemo, jer ne znamo njegov dohodak u dva slučaja
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan.
-

7.8 Kada su cene (2, 10) Vasilije bira bira korpu (1, 6), a kada su cene (12, 4) on bira korpu (7, 2). Šta je od sledećeg tačno?

- (a) **Vasilije narušava SAOP.**
- (b) Vasilije preferira (7, 2) u odnosu na (1, 6)
- (c) Vasilije preferira (1, 6) u odnosu na (7,2)
- (d) Vasilije narušava JAOP
- (e) nijedan od odgovora nije tačan.

7.9 Danijel je živeo u Australiji, Belgiji i Kanadi. Njegovi se ukusi nisu menjali ali se menjao njegov dohodak i cene. U Australiji njegova potrošačka korpa bila je $(x_1, x_2) = (7,8)$, u Belgiji bila je $(9,4)$ a u Kanadi $(7,5)$. Cene u Kanadi bile su $(p_1, p_2) = (3,3)$ dok su u Australiji bile $(p_1, p_2) = (16,4)$.

- (a) **Danijelova potrošnja u Australiji je direktno otkrivena kao preferirana u odnosu na potrošnju u Kanadi.**
 - (b) Danijelova potrošnja u Australiji je otkrivena kao indirektno preferirana u odnosu na potrošnju u Belgiji.
 - (c) Danijelova potrošnja u Australiji je indirektno, ali ne i direktno, otkrivena kao preferirana u odnosu na potrošnju u Kanadi.
 - (d) Ne možemo reći da li je bio u boljem položaju u Belgiji ili u Australiji.
 - (e) Nijedan od odgovora nije tačan.
-

7.10 Ukoliko sve cene porastu za 20%:

- (a) Pašeov indeks cena porašće za više od 20% a Laspersov indeks cena porašće za manje od 20%.
 - (b) Laspersov indeks cena porašće za više od 20% a Pašeov indeks cena porašće za manje od 20%.
 - (c) I Pašeov indeks cena i Laspersov indeks cena porašće za više od 20%.
 - (d) **I Pašeov indeks cena i Laspersov indeks cena porašće tačno za 20%.**
 - (e) I Pašeov indeks cena i Laspersov indeks cena porašće za manje od 20%.
-

7.11 Zabeleženo je ponašanje potrošača u tri situacije sa različitim nivoima njegovog dohotka i različitim cenama. U situaciji 1 on bira korpu dobara koja košta 1600€. U situaciji 2 on bira korpu dobara koja košta 2500€. U situaciji 3 on bira korpu dobara koja košta 3100€. Korpa dobara koju je kupio i situaciji 2 koštala bi 1200€ po cenama koje važe u situaciji 1. Korpa dobara koju kupuje u situaciji 3 koštala bi 2000€ po cenama koje važe u situaciji 2. Ovakvo ponašanje potrošača poznato je kao ponašanje koje je u suprotnosti sa JAOP. Zbog toga kažemo da:

- (a) korpa dobara koja je kupljena u situaciji 1 košta manje od 3100€, po cenama iz situacije 2
- (b) korpa dobara koja je kupljena u situaciji 3 mora koštati manje od 3100€, po cenama iz situacije 1
- (c) **korpa dobara koja je kupljena u situaciji 1 košta manje od 3100€, po cenama iz situacije 3**
- (d) korpa dobara koja je kupljena u situaciji 2 mora koštati barem 3100€, po cenama iz situacije 1
- (e) nijedan od odgovora nije tačan.

7.12 Prisetimo se da Laspersov indeks cena kao pondere koristi stare količine a da Pašeov indeks cena kao pondere koristi pondere novih količina. Ukoliko se cene svih dobara udvostruče a vaš dohodak se istovremeno utrostruči, tada:

- (a) porast vašeg dohotka premašuje porast Laspejersovog indeksa cena ali ne mora da premašuje porast Pašeovog indeksa cena
 - (b) porast vašeg dohotka premašuje porast Laspejersovog indeksa cena i takođe premašuje porast Pašeovog indeksa cena**
 - (c) porast vašeg dohotka premašuje porast Pašeovog indeksa cena ali ne mora da premašuje porast Laspejersovog indeksa cena
 - (d) potrebno je da znate staru i novu korpu potrošnje da bi uporedili promenu vašeg dohotka sa promenama u indeksima cena
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan.
-

7.13 Jasna maksimizira korisnost uz postojanje budžetskog ograničenja. Tada dolazi do promene cena. Posle promene cena ona je u boljem položaju:

- (a) zbog toga će njena nova korpa dobara koštati po starim cenama manje nego stara korpa dobara po starim cenama
- (b) zbog toga će njena nova korpa dobara koštati po starim cenama više nego stara korpa dobara po starim cenama**
- (c) njena nova korpa dobara košta po starim cenama isto kao i stara korpa dobara po starim cenama
- (d) njena nova korpa dobara košta po novim cenama isto kao i stara korpa dobara po starim cenama
- (e) njena nova korpa dobara košta po novim cenama isto kao i stara korpa dobara po novim cenama

Poglavlje 8

Jednačina Sluckog

8.1 Kića troši samo dva dobra, x i y . Kada cena x iznosi p , cena y je 1, a njegov dohodak je m , Kićina funkcija tražnje za dobrom x je $x(p, m) = 0,02m - 2p$. Njegov dohodak je 1500 a cena dobra x je 2 i cena dobra y je 1. Neka cena x poraste na 3. Ako sa DI označimo dohodni efekat a sa DS efekat supstitucije, tada je:

- (a) $DI = -1,48$ i $DS = -0,52$
 - (b)** $DI = -0,52$ i $DS = -1,48$ ✓
 - (c) $DI = -0,52$ i $DS = -0,52$
 - (d) $DI = 0$ i $DS = -2,00$
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan.
-

8.2 Za Srećka su x i y savršeni supstituti. Na početku oni koštaju 10 i 9, respektivno. Njegov dohodak je 720. Jednog dana cena x padne na 8. Šta je od sledećeg tačno?

- (a) dohodovni efekat povećaće količinu y za 90
 - (b) efekat supstitucije povećaće količinu y za 80
 - (c) efekta supstitucije povećaće količinu x za 90**
 - (d) dohodovni efekat povećaće količinu x za 80
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan.
-

8.3 Prepostavimo da su banane normalno dobro i da Vlada troši 100 banana po ceni od 10 centi po komadu. Ako je cena banana opala, tada je:

- (a) njegova kompenzirana funkcija tražnje Sluckog koja prolazi kroz ovu tačku je strmija od njegove obične funkcije tražnje**
 - (b)** njegova obična funkcija tražnje koja prolazi kroz ovu tačku je strmija od njegove kompenzirane funkcije tražnje Sluckog
 - (c) njegova obična funkcija tražnje je strmija uлево и manje strma udesno od ove tačke od njegove kompenzirane funkcije tražnje Sluckog
 - (d) koja funkcija je strmija zavisi od toga da li je elastičnost tražnje veća ili manja od jedinice
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan.
-

8.4 Vlada troši samo jabuke i banane. Za njega su banane inferiorno dobro. Cena jabuka je porasla, ali je i njegov dohodak porastao toliko da ga zadržava na istoj krvi indiferentnosti na kojoj se nalazio pre promene cene jabuka. (Vlada ima konveksne preferencije i preferira veću količinu u odnosu na manju, kako u slučaju jabuka tako i u slučaju banana.)

- (a) posle promene cene jabuka, Vlada će kupovati više banana, a manje jabuka
- (b) posle promene cene jabuka, Vlada će kupovati više jabuka, a manje banana
- (c) posle promene cene jabuka, Vlada će kupovati veće količine oba dobra
- (d) posle promene cene jabuka, Vlada će kupovati manje količine oba dobra
- (e) potrebno je da znamo Vladinu funkciju korisnosti da bismo mogli da kažemo koji od stavova je tačan.

Poglavlje 9

Kupovina i prodaja

9.1 Milica je krajnje tolerantna. Ona troši x i y . Ona kaže »Daj mi x ili y , svejedno mi je.« Ona trenutno raspolaže sa 15 jedinica x i 7 jedinica y . Cena x tri puta je veća od cene y . Milica može da razmenjuje x i y po tekućim cenama, ali ona nema dopunski izvor dohotka. Koliko jedinica y će Milica trošiti?

- (a) 0
 - (b) 12
 - (c) 52**
 - (d) 13
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan.
-

9.2 Vlada Kostić stalno troši dva puta više dobra y nego dobra x (tako da je $y = 2x$). Njegova potrošnja ova dva dobra uvek ostaje u istoj proporciji. Cena x je tri puta veća od cene y . Vlada raspolaže sa 20 jedinica x i 10 jedinica y koje može da razmenjuje sa drugima po tekućim cenama. On ne raspolaže sa drugim izvorima dohotka. Kolika će biti njegova bruto tražnja za dobrom x ?

- (a) 20
 - (b) 10
 - (c) 14**
 - (d) nema dovoljno informacija da odgovorimo na pitanje
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan.
-

9.3 Moca troši dva dobra, x i y , i ima funkciju korisnosti $U(x, y) = xy^2$. Dobro x košta 3€ po komadu a dobro y košta 1€ po komadu. Ukoliko raspolaže sa 1 jedinicom dobra x i sa 6 jedinicama dobra y , koliko će jedinica dobra y trošiti?

- (a) 3
 - (b) 2
 - (c) 6**
 - (d) 0
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan.
-

9.4 Danijel troši dva dobra, x i y . Njegova funkcija korisnosti je $U(x, y) = yx^3$. Raspolaže sa 160 jedinica x i 20 jedinica y . Cena x je 1€ po komadu, a cena y je 2€ po komadu. Nađite njegovu neto tražnju za dobrom y .

- (a) 5**
- (b) 20
- (c) 10
- (d) -20
- (e) -25

9.5 Jakovljeva neto tražnja za dobrima x i y iznosi $(6, -6)$ dok je njegova bruto tražnja za istim dobrima $(15, 15)$. Sa koliko jedinica x on inicijalno raspolaže?

- (a) 16
 - (b) 13
 - (c) 5
 - (d) 9**
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan.
-

9.6 Davorinka troši samo dobro x i dobro y . Cena x je 5 a cena y je 5. Davorinka nema dopunske izvore dohotka ali raspolaže sa 11 jedinica x i 11 jedinica y koje može da razmenjuje na tržištu po tekućim cenama. Ona namerava da potroši 12 jedinica x i 10 jedinica y . Ako se cene promene na 9 za dobro x i 9 za dobro y onda je ona:

- (a) u boljem položaju
 - (b) u gorem položaju
 - (c) u istom položaju**
 - (d) ne možemo reći da li je u boljem ili gorem položaju dok ne znamo njenu konkretnu funkciju korisnosti
 - (e) ona je u boljem položaju ukoliko ima nekonveksne preferencije.
-

9.7 Miloš troši samo dva dobra. Cena x je 4€ po komadu, a cena y je 1€ po komadu. Njegova funkcija korisnosti je $U(x, y) = xy$. On raspolaže sa 28 jedinica dobra x i ne raspolaže sa dobrom y . Nadite njegovu potrošnju dobra y .

- (a) 65
 - (b) 32
 - (c) 70
 - (d) 56**
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan.
-

9.8 Ratko je proizvođač mleka. On troši mleko i ostala dobra. Njegova funkcija korisnosti je $U(x, y) = y(x+1)$ gde je x njegova potrošnja mleka a y njegova potrošnja drugih dobara. Njegova početno raspoloživa sredstva su 19 jedinica mleka i nula jedinica ostalih dobara. Ukoliko je cena mleka 2€ a cena ostalih dobara 1€ , koliko će Ratko trošiti mleka?

- (a) 9 jedinica**
- (b) 38 jedinica
- (c) 20 jedinica
- (d) 14 jedinica
- (e) 12 jedinica

9.9 Rista zarađuje 5€ na sat. On ima 100 h nedeljno koje može da utroši bilo na rad bilo na dokolicu. Sada vlada uvodi paušalni dodatak od 100€ svakom radniku s time da on plaća porez od 50% na svoj dohodak od rada. Ukoliko je Ristina funkcija korisnosti $U(x, y) = xy$, gde je x vrednost njegove nedeljne potrošnje a y je broj časova koje je utrošio na dokolicu, koliko časova rada nedeljno će Rista da radi?

- (a) 30
 - (b) 40
 - (c) 26
 - (d) 20
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan.
-

9.10 Ranko radi u građevinskoj firmi. On zarađuje 5€ na sat za prvih 40 sati rada nedeljno i 10€ za svaki sat rada preko granice od 40 sati nedeljno. Ranko ima 70 sati nedeljno koje može da utroši bilo na rad bilo na dokolicu. Njegova funkcija korisnosti je $U(x, y) = xy$, gde je x vrednost njegove potrošnje a y vreme koje on nedeljno troši na dokolicu. Nema drugih izvora dohotka sem rada. Ranko nedeljno može da radi bilo koji broj časova. Koliki broj časova nedeljno će Ranko raditi?

- (a) 50
 - (b) 30
 - (c) 45
 - (d) 35
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan.
-

9.11 Vesna i Marko rade u restoranu brze hrane. Vesna je plaćena 4€ na sat za prvih 40 sati rada i 6€ na sat za svaki dodatni sat preko 40 sati nedeljno. Marko je plaćen 5€ na sat bez obzira koliko sati nedeljno radio. Oboje imaju po 110 sati nedeljno da potroše bilo na rad bilo na dokolicu. Oboje imaju istu funkciju korisnosti $U(x, y) = xy$ gde je x vrednost njihove potrošnje a y vreme koje oni nedeljno troše na dokolicu. Svako može slobodno da bira koliko će sati nedeljno da radi. Ukoliko Vesna radi V sati nedeljno a Marko M sati nedeljno, tada mora da važi:

- (a) $V=1,5M$
 - (b) $V < M$
 - (c) $V-M=20/3$
 - (d) $V-M=10$
 - (e) Nijedan od odgovora nije tačan
-

9.12 Mika voli da gleda TV i da jede slatkiše. Njegova funkcija korisnosti je $U(x, y) = x^2y$, gde je x broj sati provedenih pred TV a y je broj eura koje nedeljno potroši na slatkiše. Mikina majka ne voli što njen sin toliko bulji u TV. Ona mu je zabranila da pred TV provodi više od 36 sati nedeljno a povrh toga daje mu 1€ kao nagradu za svaki sat za koji smanji svoje nedeljno posmatranje TV ispod maksimalno dozvoljenih 36 sati. Ako je to jedini Mikin izvor prihoda za kupovinu slatkiša, koliko sati nedeljno će Mika provoditi pored TV aparata?

- (a) 36
 - (b) 12
 - (c) 24
 - (d) 18
 - (e) 16
-

9.13 Mara zarađuje 5€ na sat i nema drugih izvora dohotka. Ona ima 120 sati koje troši na rad i dokolicu. Ukoliko je njena funkcija korisnosti $U(x, y) = xy$, gde je x vrednost njene potrošnje a y broj sati koje posvećuje dokolicu, koliko će sati nedeljno ona da radi?

- (a) 80
 - (b) 60
 - (c) 40
 - (d) 24
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan.
-

9.14 Marica ne plaća porez na prvih 500€ koje zarađuje svake nedelje dok na svaku dopunsку zaradu mora da plati porez po stopi od 50%. Marica je plaćena 10€ na sat. Njena funkcija korisnosti je $U(x, y) = yx^2$, gde je y broj sati koje troši na doklicu a x je vrednost njene potrošnje u evrima. Ona ima 100 sati nedeljno koje troši na rad i dokolicu. Koliko sati nedeljno Marica radi?

- (a) 66,66
 - (b) 50
 - (c) 40
 - (d) 33,33
 - (e) 20
-

9.15 Prepostavimo da se plaća se isti iznos najamnine za svaki sat rada. Ukoliko neko ima Kob-Daglasovu funkciju korisnosti i nema druge izvore dohotka osim zarade od rada, porast najamnine:

- (a) neće promeniti količinu rada koju će ta osoba izabrati
- (b) smanjiće količinu rada koju će ta osoba izabrati
- (c) povećaće količinu rada koju će ta osoba izabrati
- (d) smaniće ponudu rada na nulu
- (e) nijedan od odgovora nije tačan

Poglavlje 14

Potrošačev višak

14.1 Elina funkcija korisnosti je $U(x, y) = \min\{3x, y\}$. Cena x je 10 a cena y je 5. Koliko joj je novca potrebno da kupi korpu dobara koju podjednako voli kao i korpu dobara $(x, y) = (25, 12)$?

- (a) 310
- (b) 245
- (c) 100**
- (d) 140
- (e) nijadan od odgovora nije tačan.

14.2 Ranko je strastan pušač cigara. Njegova funkcija korisnosti je $U(x, c) = x + 10c - 0,5c^2$, gde je c broj popušenih cigara za nedelju dana a x je potrošnja drugih dobara. Rankov nedeljni dohodak je 200€. Cigare ga koštaju 1€ po komadu. Iznenada, cena cigara je skočila na 2€ po komadu. Ovaj porast cene cigara za njega je isto toliko loš kao i gubitak dohotka (u €) od:

- (a) 5
- (b) 7,25
- (c) 9
- (d) 8
- (e) 8,50**

čija upotreba? $\frac{Gk_1}{Gk_2} = \frac{L}{L_2} \quad p_{x_2} = 1$

~~14.3~~ Slavkova funkcija korisnosti je $U(x, y) = 2x + y$, gde je x jedinica x koje nedeljno troši, a y je broj jedinica y koje troši za isto vreme. Slavko ima 200€ nedeljno. Cena x je 4. Slavko trenutno uopšte ne troši y . Slavko je pozvan da stupa u klub ljubitelja y . Ukoliko stupa u klub Slavko će dobiti popust na potrošnju y . Konkretno, ako stupa u klub moćiće da kupi y po ceni od 1€ po jedinici. Koliko će najviše biti spremjan da plati za članstvo u klubu ljubitelja y ?

- (a) ni prebijenog centa
- (b) 100€ nedeljno**
- (c) 50€ nedeljno
- (d) 40€ nedeljno
- (e) nijadan od odgovora nije tačan.

14.4 Jovanova funkcija korisnosti je $U(x, y) = 2x + 5y$. Cena x je 4€ a cena y je 15€. Jovan ima 150€ nedeljno da potroši na x i y . Jovanu je ponuđeno da postane član kluba potrošača y . Ako postane član, u tom slučaju će mu y biti dostupno po ceni 10€. Najviše što će Jovan biti spremjan da plati da bi postao član kluba je:

-
- (a) ništa
(b) 30€ nedeljno
(c) 50€ nedeljno
(d) 75€ nedeljno
(e) nijedan od odgovora nije tačan.
-

14.5 Isaija voli da jede pice i da peca. Što više peca to je sretniji, ali samo do granice od 8 sati dnevno. Ako peca duže celo zadovoljstvo od pecanja prestaje i on je manje zadovoljan nego da nije uopšte pecao. Njegova funkcija korisnosti je $U(x, y) = x + 4y$ gde je x iznos novca koji troši na pice a y je broj sati dnevno koje posvećuje pecanju. Njegov dohodak je 47€ dnevno i on nema druge izdatke sem na picu. Vlada je iznenada odlučila da ljudi bez ribolovne dozvole mogu da pecaju najviše 4 sata dnevno. Ali, ukoliko kupite dozvolu za ribolov, onda možete da pecate koliko želite. Koliko je Isaija spremamaksimalno da plati za dozvolu?

- (a) 16€
(b) 13€
 (c) 18€
(d) 9€
(e) nijedan od odgovora nije tačan.
-

14.6 Antonije ima funkciju korisnosti $U(x, y) = \min\{x, y\}$. On ima platu 150€. Cene i dobra x i dobra y su 1. Njegov šef razmišlja da ga prenesti u drugi grad gde je cena x jednaka 1 a cena y jednaka 2. Šef mu ne nudi povišicu. Antonije, koji perfektno razume ekvivalentnu i kompenzirajuću varijaciju, gorko se žali. Kaže da, mada nema ništa protiv premeštaja jer je život u novom gradu podjednako prijatan kao i život u gradu gde je sada, premeštanje u novi grad je isto što i smanjenje plate za A€. On kaže da ne bi imao ništa protiv premeštaja ukoliko dobije povišicu od B€. Koliko iznosi A a koliko B?

- (a) $A = 50, B = 50$
(b) $A = 75, B = 75$
(c) $A = 75, B = 100$
 (d) $A = 50, B = 75$
(e) nijedan od odgovora nije tačan.
-

14.7 Pantina funkcija korisnosti je $U(x, y) = \min\{x + 2y, 3x + y\}$ gde x označava puter, a y pištolje. Ukoliko je cena putera 4, a cena pištolja 5, koliko će Pantu koštati korpa dobara koju voli isto toliko kao što voli korpu od 4 jedinice putera i 3 pištolja?

- (a) 31
(b) 32
(c) 29
 (d) 28
(e) nijedan od odgovora nije tačan.

14.8 Arsa ima kvazilinearne preferencije i voli čips. Njegova inverzna funkcija tražnje za čipsom je $p(x) = 49 - 6x$, gde je x broj kesica čipsa koje on troši. On trenutno troši 8 kesica po ceni od 1€ za kesicu. Ako cena čipsa poraste na 7€, promena Arsinog potrošačkog viška je:

- (a) – 90€
 - (b) – 56€
 - (c) – 42€
 - (d) – 45€**
 - (e) – 42€
-

14.9 Brankine preferencije mogu se predstaviti funkcijom korisnosti $U(x, y) = \min\{x, y\}$. Ona je suočena sa cenama (2,1). Njen dohodak je 12. Ukoliko se cene promene tako da budu (3,1), tada će:

- (a) kompenzirajuća i ekvivalentna varijacije biti jednake
 - (b) kompenzirajuća varijacija biće za 1 veća od ekvivalentne varijacije**
 - (c) kompenzirajuća varijacija biće za 2 veća od ekvivalentne varijacije
 - (d) kompenzirajuća varijacija biće za 2 manja od ekvivalentne varijacije
 - (e) nema dovoljno informacija da se kaže koja varijacija će biti veća.
-

14.10 Ako neko kupuje 10 jedinica x i ako cena x padne za 1€, onda će potrošačev višak te osobe:

- (a) porasti barem za 10€**
 - (b) porasti za 1€
 - (c) porasti manje od 10€
 - (d) porasti manje od 1€
 - (e) ostati nepromenjen
-

14.11 Borka ima funkciju korisnosti $U(x, y) = \min\{x, y\}$. Cena x bila je 3, ali je porasla na 4. Cena y ostala je ista, 1. Njen dohodak je 12.

- (a) ekvivalentna varijacija je 2,4€, a kompenzujuća varijacija je 3€**
 - (b) ekvivalentna varijacija je 4,4€, a kompenzujuća varijacija je 3€
 - (c) ekvivalentna varijacija je 3€, a kompenzujuća varijacija je 2,4€
 - (d) ekvivalentna varijacija je 3,4€, a kompenzujuća varijacija je 3€
 - (e) ekvivalentna varijacija je 3€ i kompenzujuća varijacija je 3€
-

Poglavlje 15

Tržišna tražnja

15.1 Pakovanje je $\frac{1}{2}$ džaka. Ukoliko je cenovna elastičnost tražnje za pšenicom -0,8 kada pšenicu merimo u džakovima, tada je u slučaju da pšenicu merimo u pakovanjima od $\frac{1}{4}$ džaka, cenova elastičnost tražnje za pšenicom biti:

- (a) -0,2
- (b) -0,4
- (c) -0,32
- (d) -3,2
- (e) nijedan od odgovora nije tačan.

15.2 Kriva tražnje je $q = 250 - 0,5p$. Inverzna kriva tražnje je:

- (a) $q = 250 - 2p$
- (b) $p = 500 - 2q$
- (c) $q = 1/(250 - p)$
- (d) $p = 1(250 - q)$
- (e) $p = 250 - 0,5q$

~~15.3~~ Ako za izvesne vrednosti p funkcija tražnje glasi $q = m - 2\ln p$, tada za sve takve vrednosti p apsolutna vrednost elastičnosti tražnje:

- (a) opada sa porastom p , ako je $p > 1$ i raste sa porastom p ako $p \in (0,1)$
- (b) opada sa porastom p
- (c) ostaje nepromenjena sa promenom p
- (d) raste sa porastom p za male vrednosti i opada sa p za velike vrednosti
- (e) opada sa porastom p za male vrednosti i raste sa p za velike vrednosti.

15.4 Ako je funkcija tražnje za kartama za igru $q = 500 - 20p$, za koju cenu će biti ostvaren maksimum ukupnog prihoda?

- (a) 2
- (b) 25
- (c) 12,5
- (d) 10
- (e) nijedan od odgovora nije tačan.

~~15.5~~ Ukoliko je funkcija tražnje $q = 3m/p$, gde je m dohodak a p je cena, onda je cenovna elastičnost tražnje

- (a) m
- (b) -2
- (c) $2m$
- (d) -1
- (e) $-m$

~~15.~~ Po ceni od 3, turisti traže 976 avionskih karata. Po istoj ceni poslovni putnici traže 464 karte. Po ceni od 7, turisti traže 168 a poslovni putnici 444 karte. Uz prepostavku da su funkcije tražnje i turista i poslovnih putnika linearne, koji je nagib inverzne funkcije tražnje kada je cena 5?

- (a) – 1/207
 - (b) – 1/42
 - (c) – 1/198
 - (d) – 1/329
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan
-

15.7 Inverzna funkcija tražnje za banama je $p = 100 - 7q$ gde je p cena 1 kg. Banana a q količina banana koja se traži sedmično. Kada je $p = 23$ koja je cenovna elastičnost tražnje za banama?

- (a) – 7,0
 - (b) – 7/100
 - (c) – 161/11
 - (d) – 13/81
 - (e) – 23/77
-

~~15.~~8 Funkcija tražnje za PC aparatima data je jednačinom $x = 200 - 10p$ gde je x godišnja prodaja u hiljadama PC aparatima a p je cena u hiljadama evra. Japanske PC čine značajan deo ove prodaje. Oni se obračunavaju u jenima gde je kurs 150 jenā za jedan evro. Cena jednog PC aparata je 10.000€. Neka je E_ϵ cenovna elastičnost tražnje firmi koje prodaju kompjutera obračunavaju u evrima i neka je E_y cenovna elastičnost za istu cenu od 10.000€, ali izraženo u jenima, kako to kalkulišu japanske firme. Koje su vrednosti E_ϵ i E_y ?

- (a) – 1, – 150
 - (b) – 1, – 1
 - (c) – 2, – 2
 - (d) – 2, – 300
 - (e) – 2, – 0,0133
-

15.9 U privredi postoji 100 potrošača tipa 1 i 200 potrošača tipa 2. Ukoliko je cena manja od 10 potrošači tipa 1 tražiće $10 - p$ jedinica datog dobra, u suprotnom njihova tražnja je nula. Ukoliko je cena manja od 8 potrošači tipa 2 tražiće $24 - 3p$, u suprotnom njihova tražnja je nula. Ukoliko je cena dobra jednaka 6, tada će ukupna tražnja za dobrom biti:

- (a) 1600
- (b) 1800
- (c) 2000
- (d) 420
- (e) 1200

15.10 Harijeva funkcija tražnje za kupinama je $x = 20 - 2p$ gde je p cena a x količina traženih kupina. Ukoliko je cena kupina 3, kolika je Harijeva cenovna elastičnost tražnje:

- (a) $-6/14$
 - (b) $-2/20$
 - (c) -2
 - (d) $-14/6$
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan
-

15.11 Inverzna funkcija tražnje za pasuljem je $p = 50000 - 2q$. Ukupan prihod na ovom tržištu je maksimalan kada je vrednost prodatog pasulja:

količina

- (a) 25000
 - (b) 17500
 - (c) 15000
 - (d) 12500
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan
-

~~15.12~~ Kada je cena banana 50 centi po kilogramu, ukupna tražnja je 100 kilograma. Ako je cenovna elastičnost tražnje za bananama -2 , koja će količina biti tražena po ceni od 60 centi za kilogram?

- (a) 50
 - (b) 90
 - (c) 60
 - (d) 80
 - (e) 70
-

15.13 Jana, Era i Kosta su potrošači datula. Janina funkcija tražnje je $Q_j = 520 - 13P$, Erina funkcija tražnje je $Q_e = 40 - P$ a Kostina funkcija tražnje je $Q_k = 200 - 5P$. Oni su jedini potrošači datula. Pri kojoj ceni će cenovna elastičnost tražnje na tržištu datula biti -1 ?

- (a) 19
 - (b) 20
 - (c) 25
 - (d) 15
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan
-

15.14 Za dati dohodak kojim raspolaže, Ristina tražnja za čokoladom je $q = 520 - 13p$. Ristina *dohodna* elastičnost tražnje za čokoladom je 0,5. Ukoliko se Ristin dohodak udvostruči funkcija tražnje za čokoladom je:

- (a) $q = 1040 - 13p$
 - (b) $q = 520 - 26p$
 - (c) $q = 260 - 6,5p$
 - (d) $q = 780 - 19,5p$**
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan
-

15.15. Kada je cena dobra y $p_y = 10$, tražena količina dobra y je $q_y = 20$, a dobra x $q_x = 40$. Kada se cena dobra y promeni na $p_y' = 20$ tražene količine su $q_y' = 15$ i $q_x' = 35$. Dobra x i y su:

- (a) savršeni supstituti
 - (b) nesavršeni supstituti
 - (c) savršeni komplementi
 - (d) nesavršeni komplementi**
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan
-

15.16 Firma je suočena sa funkcijom tražnje $D(p)$ za koja omogućava maksimalan ukupan prihod kada je cena 8€. Zatim se funkcija tražnje promenila i glasi $2D(p)$. Koja cena sada omogućava maksimalan ukupan prihod?

- (a) 4€
 - (b) 8€**
 - (c) 16€
 - (d) nemamo dovoljno informacija da damo tačan odgovor
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan
-

~~15.17~~ Ukoliko je funkcija ponude za q data izrazom $\ln q = \ln 20 + 2 \ln p$, tada je inverzna funkcija ponude data izrazom:

- (a) $p = 10/q$
 - (b) $p = \sqrt{10/q}$
 - (c) $p = (\ln q - \ln 20)/2$
 - (d) $p = \sqrt{q/20}$**
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan
-

~~15~~ 18 U jednom malom gradu postoje dve vrste potrošača benzina: 100 vlasnika Juga i 50 vlasnika Lade. Svaki vlasnik Juga ima funkciju tražnje $D_J(p) = \max\{0,20 - 5p\}$ a svaki vlasnik Lade ima funkciju tražnje $D_L(p) = \{\max 0,15 - 3p\}$. U ovom gradu:

- (a) tržišna kriva tražnje nema ispuštenja, ali je strmija sa porastom cene
 - (b) tržišna kriva tražnje nema ispuštenja, ali postaje manje strma sa porastom cene
 - (c) tržišna kriva tražnje ima konstantan nagib
 - (d) tržišna kriva tražnje ima jedno ispuštenje za cenu $p = 4$**
 - (e) tržišna kriva tražnje ima jedno ispuštenje za cenu $p = 35/8$
-

~~15~~ 19 U jednom gradu funkcija tražnje za marihanom je $q = 1000 - p$ gde je p »ulicna cena.« Dileri mogu da kupe onoliko marihuane koliko žele po ceni od 50€ po jedinici od snabdevača iz Kolumbije. Kad god policija uhvati dilera ona konfiskuje svu marihanu koju on ima. Pošto su zatvorili prepuni, ona dilere ostavlja na slobodi. Policija je sposobna da uhvati svakog drugog dileru tako da polovina ukupne količine marihuane koja je prispela u grad ostaje u prometu. Umesto da je spali, policija jednostavno preprodaje marihanu na ulicama grada. Koji je neto efekat aktivnosti policije u borbi protiv narko dileru?

- (a) količina kupljene marihuane na ulicama grada je manja za 50 jedinica.**
 - (b) nema nikakvog efekta pošto sva droga dolazi do potrošača
 - (c) količina kupljena na ulici opada približno za polovicu
 - (d) dileri obustavljaju aktivnost pošto mogu bolje da prođu u drugom gradu
 - (e) količina koju nabavljaju dileri raste da bi se nadoknadila količina konfiskovana od strane policije
-

15.20. Kada je cena dobra y $p_y = 40$, tražena količina dobra y je $q_y = 50$, a dobra x $q_x = 40$. Kada se cena dobra y promeni na $p_y' = 60$ tražene količine su $q_y' = 30$ i $q_x' = 50$. Dobra x i y su:

- (a) savršeni supstituti
 - (b) nesavršeni supstituti**
 - (c) savršeni komplementi
 - (d) nesavršeni komplementi
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan
-

15.21. U skladu sa jednačinom koja opisuje ponašanje *ponderisanog proseka dohodne elastičnosti*, ako potrošač troši samo dva dobra i ako je učešće prvog dobra u potrošnji 0,2, a njegova dohodna elastičnost tražnje 2, tada je dohodna elastičnost tražnje za drugim dobrom :

- (a) 1/2
 - (b) -3
 - (c) 4/3
 - (d) 3/4
 - (e) 5/6
-

15.22 Ako unesemo krivu tražnje na logaritamskom papiru sa logaritmima na obe ose, tada će:

- (a) nagib krive tražnje biti jednak elastičnosti tražnje
 - (b) nagib krive tražnje biti jednak inverznoj elastičnosti tražnje
 - (c) kriva tražnje horizontalna
 - (d) kriva tražnje biti prava linija pozitivnog nagiba
 - (e) kriva tražnje biti vertikalna
-

~~15.23~~ Ukoliko je elastičnost tražnje za normalnim dobrom konstantna, tada će porast njegove cene za 10 centi:

- (a) više smanjiti traženu količinu ukoliko je početna cena 1€ nego u slučaju da je početna cena 2€
 - (b) manje smanjiti traženu količinu ukoliko je početna cena 1€ nego u slučaju da je početna cena 2€
 - (c) ostaviti nepromenjenu traženu ukupnu količinu
 - (d) povećati ukupnu traženu količinu
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan
-

~~15.24~~ Funkcija tražnje za krompirom predstavljena je jednačinom $q = 1000 - 10p$. Ukoliko se cena krompira promeni sa 10 na 20:

- (a) **apsolutna vrednost elastičnosti tražnje će se povećati**
 - (b) apsolutna vrednost elastičnosti tražnje će se smanjiti
 - (c) apsolutna vrednost elastičnosti tražnje će se dvostruko povećati
 - (d) apsolutna vrednost elastičnosti tražnje će se upola smanjiti
 - (e) apsolutna vrednost elastičnosti tražnje ostaće nepromenjena
-

Poglavlje 16

Ravnoteža

16.1 Inverzna funkcija tražnje za salamurom je $p = 780 - 7q$, a inverzna funkcija ponude je $p = 300 + q$. Koja je cena ravnotežna?

- (a) 480
 - (b) 360**
 - (c) 640
 - (d) 240
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan
-

16.2 Funkcija tražnje za jagodama je $q = 200 - 5p$ a funkcija ponude je $q = 60 + 2p$. Koja je cena ravnotežna?

- (a) 10
 - (b) 20**
 - (c) 40
 - (d) 50
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan
-

16.3 Inverzna funkcija tražnje za dinjama je $p = 240 - 3q$, gde je q količina dinja u kilogramima, dok je inverzna funkcija ponude $p = 28 + q$. U prošlosti nije bilo nikakvih poreza ali sada je nametnut porez od 12 novčanih jedinica po kilogramu. Koja je ravnotežna količina pre i posle nametanja poreza?

- (a) 24 pre, 6 posle
 - (b) 5 pre, 96 posle
 - (c) 75 pre, 44 posle
 - (d) 53 pre, 50 posle**
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan
-

16.4 Inverzna funkcija tražnje za jajima je $p = 200 - 4q$ gde je q broj kutija sa jajima. Inverzna funkcija ponude je $p = 2 + 2q$. Jaja ranije nisu bila oporezovana, ali sada se oporezuju u iznosu od 18€ po kutiji. Koji je efekat poreza na broj ponudjenih kutija sa jajima?

- (a) količina se smanjuje za 2 kutije
- (b) količina se smanjuje za 3 kutije**
- (c) količina se smanjuje za 6 kutija
- (d) količina se smanjuje za 4 kutije
- (e) nijedan od odgovora nije tačan.

16.5 Inverzna funkcija tražnje za viskijem, po jednom sanduku, je $p = 300 - 5q$, a inverzna funkcija ponude je $p = 6 + 2q$. Sada vlada uvodi porez od 14€ na svaki prodati sanduk viskija. Za koliko će porasti cena po sanduku koju plaćaju potrošači u novoj ravnoteži u odnosu na staru?

- (a) 15€
(b) 12€
(c) 10€
(d) 6€
(e) nijedan od odgovora nije tačan.

16.6 Inverzna funkcija tražnje za cigarama je $p = 240 - 2q$ a inverzna funkcija ponude je $p = 3 + q$. Cigare su oporezovane sa 4€ po komadu. Ko plaća veći deo poreza – prodavci ili kupci?

- (a) posle poreza cena koju plaćaju kupci raste za više od 2€, dok posle poreza cena koju dobijaju prodavci pada za manje od 2€
(b) posle poreza cena koju plaćaju kupci raste za manje od 2€, dok posle poreza cena koju dobijaju prodavci raste
(c) prodavci i kupci dele troškove poreza na jednakе delove
(d) cena koju plaćaju kupci raste za 4€, dok cena koju dobijaju prodavci ostaje nepromenjena
(e) cena koju plaćaju kupci raste za manje od 2€, dok cena koju dobijaju prodavci ostaje nepromenjena

16.7 U jednom kraljevstvu funkcija tražnje za ražanim hlebom bila je $q = 480 - 6p$, a funkcija ponude $q = 120 + 3p$. Kralj je zabranio da se ražani hleb prodaje po ceni višoj od 30. Da bi se izbegle nestašice kralj se složio da pekarima isplati dovoljne subvencije za svaki ražani hleb tako da ponuda bude jednaka tražnji. Kolika je bila subvencija za svaki ražani hleb?

- (a) 21
(b) 14
(c) 30
(d) 20
(e) nijedan od odgovora nije tačan

16.8 Funkcija tražnje za butterom je $q = 600 - 5p$ a funkcija ponude je $q = 120 + 3p$. Vlada je odlučila da podrži cenu buttera, koja je limitirana na 86€ po jedinici tako što će kupovati deo proizvedenog buttera, a zatim ga uništiti. Koliko jedinica buttera će vlada otkupiti da bi cena ostala 86€?

- (a) 208
(b) 300
(c) 150
(d) 12
(e) nijedan od odgovora nije tačan

16.9 Funkcija tražnje za sobama u privatnom smeštaju je $q = 960 - 7p$ a funkcija ponude je $q = 160 + 3p$. Vlada je donela uredbu po kojoj je maksimalna cena iznajmljivanja soba jednaka 35. Koliki će biti višak tražnje?

- (a) 149
 - (b) 450**
 - (c) 364
 - (d) 726
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan
-

2 ~~16.~~10 Funkcija tražnje za abalonima je $q = 30 - 9p$ a funkcija ponude je $q = 6p$. Mladi ljudi su iznenada otkrili sve čari abalona, pa je tražnje udvostručena za svaku cenu abalona. Međutim, funkcija ponude abalona ostala je nepromenjena. Koji je efekat ovog fenomena na ravnotežnu cenu i količinu?

- (a) cena će se udvostručiti a količina će ostati nepromenjena
 - (b) količina će se udvostručiti a cena će ostati nepromenjena
 - (c) i cena i količina će se udvostručiti
 - (d) i cena i količina će porasti, ali se ni cena ni količina neće udvostručiti**
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan
-

~~16.~~11 Setite se kralja Kunte i njegovog tropskog ostrva. Funkcija tražnje za kokosima od strane njegovih podanika je $D(p) = 1200 - 100p$, a funkcija ponude je $S(p) = 100p$. Pravilo je bilo da onaj ko troši određenu kokosa mora da plati istu količinu kokosa njegovom veličanstvu. Kralj Kunta je zatim sa zadovoljstvom jeo kokose koje je dobio na ovaj način. Ali sada je kralj, očigledno zasićen kokosima, odlučio da prodaje na lokalnom tržtu, po važećoj tržišnoj ceni p_s , ovako prikupljene kokose. U ravnoteži će broj kokosa koji se sada proizvode biti:

- (a) 100
 - (b) 200
 - (c) 600
 - (d) 400**
 - (e) 300
-

16.12 Inverzna funkcija tražnje za video igricama je $p = 240 - 2q$ a inverzna funkcija ponude je $p = 3 + q$. Kada vlada uvede porez od 6€ na svaku video igru, tada:

- (a) potrošački višak pada za veći iznos nego proizvođački višak**
- (b) proizvođački višak pada za veći iznos nego potrošački višak
- (c) proizvođački i potrošački višak padaju za isti iznos
- (d) proizvođački višak opada dok potrošački višak raste
- (e) proizvođački višak raste dok potrošački višak opada

16.13 Funkcija tražnje za kukuruzom je $q = 200 - p$ a funkcija ponude je $q = 50 + 0,5p$. Vlada je odredila cenu kukuruza na nivou od 150 i složila se da otkupi i uništi svaki višak ponude po toj ceni. Koliko novca će vlada utrošiti na otkup viška kukuruza?

- (a) 11250
 - (b) 18750
 - (c) 7500
 - (d) 10750
 - (e) 14500
-

~~16.14.~~ Tržište teniskih patika ima horizontalnu krivu ponude i linearu krivu tražnje koja je nagnuta nadole. Vlada u ovom trenutku ubira porez od t novčanih jedinica na svakom paru teniskih patika, istovremeno oslobođajući od poreza ostala dobra. Vlada razmatra plan da udvostruči postojeći porez na teniske patike ostavljajući ostala dobra i dalje neoporezovana.

- (a) udvostručavanje poreza će tačno utrostručiti gubitak na blagostanju
 - (b) udvostručavanje poreza će više nego utrostručiti gubitak na blagostanju
 - (c) udvostručavanje poreza će manje nego utrostručiti gubitak na blagostanju
 - (d) da bi odgovorili da li će porezi više nego utrostručiti gubitak na blagostanju usled viška poreskog opterećenja potrebno je da znamo nagib krive tražnje
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan
-

16.15 Inverzna funkcija tražnje za putnim torbama je $240 - 2q$, a inverzna funkcija ponude je $3 + q$, gde je q broj prodatih putnih torbi. Pretpostavimo da je uveden novi porez od 3€ na svaku prodatu putnu torbu. Šta se dešava?

- (a) cena koju plaćaju potrošači raste u istom iznosu kao i cena koju naplaćuju proizvođači
 - (b) cena koju naplaćuju proizvođači pada više nego što raste cena koju plaćaju potrošači
 - (c) cena koju plaćaju potrošači raste za veći iznos nego što pada cena koju naplaćuju proizvođači
 - (d) ukupan broj kupljenih putnih torbi raste
 - (e) cena putnih torbi raste za više od 3€ po komadu
-

Poglavlje 18

Tehnologija

18.1 Za proizvodnu funkciju $f(x, y) = \min\{2x + y, x + 2y\}$, postoje:

- (a) konstantni prinosi na obim
- (b) rastući prinosi na obim
- (c) opadajući prinosi na obim
- (d) tri faktora proizvodnje
- (e) nijedan od odgovora nije tačan

18.2 Za proizvodnu funkciju $f(x, y) = x + \min\{x, y\}$, postoje:

- (a) konstantni prinosi na obim
- (b) rastući prinosi na obim
- (c) opadajući prinosi na obim
- (d) tri faktora proizvodnje
- (e) nijedan od odgovora nije tačan

18.3 Koja od sledećih proizvodnih funkcija ima konstantne prinose na obim?

(1) $y = K^{1/2}L^{2/3}$, (2) $y = 3K^{1/2}L^{1/2}$, (3) $y = K^{1/2} + L^{1/2}$, (4) $y = 3K + 5L$.

- (a) 1, 2 i 4
- (b) 2, 3 i 4
- (c) 1, 3 i 4
- (d) 2 i 3
- (e) 2 i 4

18.4 Preduzeće ima proizvodnu funkciju, $f(x, y) = 10x^{1/2}y^{3/4}$. Nagib izokvante koja prolazi kroz $(x, y) = (20, 40)$ je:

- (a) $-4/3$
- (b) $-3/5$
- (c) $-2/3$
- (d) $-1/2$
- (e) -2

18.5 Za proizvodnu funkciju $f(x, y) = \min\{12x, 3y\}$, postoji:

- (a) konveksnost u proizvodnji
- (b) konkavnost u proizvodnji
- (c) nekonyeksnost u proizvodnji
- (d) rastući prinos na obim
- (e) nijedan od odgovora nije tačan

18.6 Ako je *proizvodna funkcija* data izrazom $f(x, y) = xy$, onda postoje:

- (a) konstantni prinosi na obim
 - (b) rastući prinosi na obim**
 - (c) padajući prinosi na obim
 - (d) tri faktora proizvodnje
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan
-

18.7 Ako imamo *opadajuće granične proizvode* svih proizvodnih činilaca tada mogu da postoje:

- (a) samo opadajući prinosi na obim
 - (b) samo konstantni prinosi na obim
 - (c) samo opadajući ili konstantni prinosi na obim
 - (d) opadajući, konstantni ili rastući prinosi na obim**
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan
-

18.8 Ako je *proizvodna funkcija* $f(x, y) = x^{2/3} + y^{2/3}$ onda postoje:

- a) konstantni prinosi na obim
 - (b) rastući prinosi na obim
 - (c) opadajući prinosi na obim**
 - (d) tri faktora proizvodnje
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan
-

18.9 Ako je *proizvodna funkcija* $f(x, y) = x + y$ onda postoje:

- (a) konstantni prinosi na obim**
 - (b) rastući prinosi na obim
 - (c) opadajući prinosi na obim
 - (d) tri faktora proizvodnje
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan
-

18.10 Kod *Kob-Daglasove proizvodne funkcije* stopa tehničke supstitucije zavisi od:

- (a) odnosa eksponenata i relativnog odnosa dva faktora, a ne i od njihovog absolutnog nivoa**
- (b) odnosa eksponenata i absolutnog nivoa dva faktora, a ne i od njihovog relativnog odnosa
- (c) samo od odnosa eksponenata
- (d) samo od proizvoda eksponenata
- (e) samo od faktora koji se intenzivnije koristi

Poglavlje 19

Maksimizacija profita

19.1 Konkurentsko preduzeće proizvodi autput koristeći tri fiksna faktora i jedan varijabilni faktor. Kratkoročna proizvodna funkcija ovog preduzeća je $q = 400x - 2x^2$ gde x predstavlja količinu upotrebljenog varijabilnog faktora. Cena jedinice autputa je 2€ a cena varijabilnog faktora je 40€ po jedinici. Na kratak rok, koliko će jedinica x upotrebiti ovo preduzeće?

- (a) 31,66
 - (b) 80
 - (c) 200
 - (d) 95
 - (e) 100
-

19.2 Konkurentsko preduzeće proizvodi jedan proizvod i koristi više faktora proizvodnje. Cena proizvoda raste za 2€. Cena jednog faktora raste za 3€ a upotrebljena količina tog faktora raste za 2 jedinice. Cene ostalih faktora proizvodnje ostale su nepromenjene. Na osnovu slabog aksioma maksimiziranja profita sledi:

- (a) proizvodnja je morala porasti za najmanje 3 jedinice
 - (b) upotreba ostalih faktora proizvodnje ostala je nepromenjena
 - (c) proizvodna funkcija je konveksna
 - (d) proizvodnja se morala smanjiti
 - (e) inputi ostalih faktora morali su porasli najmanje za 2 jedinice.
-

19.3 Preduzeće proizvodi koristeći samo jedan faktor proizvodnje. Kada je cena inputa bila 3 i cena autputa bila 3, preduzeće je koristilo 6 jedinica inputa i proizvelo je 18 jedinica autputa. Kasnije, kada je cena inputa bila 7 a cena autputa 4, preduzeće je koristilo 5 jedinica inputa da bi proizvelo 20 jedinica autputa.

- (a) ovo ponašanje je u skladu sa SAMP
 - (b) **ovo ponašanje nije u skladu sa SAMP**
 - (c) ovo ponašanje govori o postojanju rastućih prinosa na obim
 - (d) ovo ponašanje govori o postojanju opadajućih prinosa na obim
 - (e) ovo ponašanje govori o postojanju konstantnih prinosa na obim
-

19.4 Preduzeće koristi jedan input, x . Njegova proizvodna funkcija je $q = 2\sqrt{x}$. Cena jedinice autputa je p , a cena jedinice inputa je ω . Tražena količina faktora od strane preduzeća je:

- (a) p/ω
 - (b) $\sqrt{p/\omega}$
 - (c) $(p/\omega)^2$
 - (d) $p - \omega$
 - (e) $p - 2\sqrt{\omega}$
-

19.5 Konkurenčka firma koja maksimizira profit koristi dva inputa, a i b . Njena proizvodna funkcija je $F(a,b) = a^{1/2} + b^{1/2}$. Proizvod prodaje po ceni 5€ po jedinici. Cena inputa je 1€ po jedinici, za svaki input ponaosob. Ukoliko cena autputa poraste na 6€ po jedinici, uz nepromenjene cene inputa, preduzeće će:

- (a) povećati kupovinu faktora a za $11/4$
 - (b) povećati kupovinu faktora a za $9/4$
 - (c) povećati kupovinu faktora a za $3/4$
 - (d) povećati kupovinu faktora a za 1
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan.
-

Poglavlje 20

Minimiziranje troškova

20.1 Đorđe vodi fabriku slatkiša. Njegovi slatkiši napravljeni su od šećera, ulja od kikirikija i običnog ulja. Broj kolača koje proizvodi je $f(s, k, u) = \min\{s, k + u\}$, gde je s broj kolograma šećera, k je broj litara ulja od kikirikija a u je broj litara običnog ulja. Kilogram šećera košta 10, litar ulja od kikirikija košta 12, litar običnog ulja košta 10. Ukoliko Đorđe pravi 220 slatkiša na najjeftiniji mogući način, koliko će litara običnog ulja da upotrebi?

- (a) 100
 - (b) 120
 - (c) 220**
 - (d) 300
 - (e) 90
-

20.2 Proizvodna funkcija firme je $q = 11\sqrt{x}\sqrt{y}$, gde su x i y količine upotrebljenih proizvodnih činilaca. Ukoliko firma minimizira jedinične troškove proizvodnje, a cena faktora x je tri puta veća od cene faktora y , koji će biti odnos upotrebe faktora x i y ?

- (a) $x/y = 3$
 - (b) $x/y = 4/11$
 - (c) $x/y = 1/2$
 - (d) $x/y = 1/3$**
 - (e) bez dopunskih informacija ne može se dati tačan odgovor
-

20.3 Fiksni troškovi preduzeća su 10000€. Njegova kratkoročna proizvodna funkcija je $q = \sqrt{x}$, gde x predstavlja količinu upotrebljenog varijabilnog faktora. Cena jedinice x je 1000€. Ako sa y označimo količinu autputa, kratkoročna funkcija ukupnih troškova biće:

- (a) $1000y^{0.5} - 10000€$
 - (b) $y^{0.5} + 10000€$
 - (c) $(1000y - 10000)^2$
 - (d) $(1000y^2 + 10000€$**
 - (e) $(1000y + 10000)^2$
-

20.4 Firma ima dva proizvodna pogona. U prvom je funkcija troškova $c_1(y) = 2y_1^2 + 90$ a u drugom $c_2(y) = 6y_2^2 + 40$. Firma želi da proizvede 32 jedinice na najjeftiniji mogući način. Koliko će jedinica biti proizvedeno u drugom pogonu?

- (a) 7
 - (b) 2
 - (c) 8
 - (d) 14
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan
-

20.5. Preduzeće može da bira između tri tehnologije opisane proizvodnim funkcijama (1) $q = 8K^{0.25}L^{0.75}$; (2) $q = 8K^{0.5}L^{0.5}$; (3) $q = 8K^{0.75}L^{0.25}$. Cene faktora su $w_L = 3$ i $w_K = 1$, dok je prodajna cena $p = 0.5$. Preduzeće želi da proizvede 3200 jedinica na najjeftiniji način. Koju tehnologiju će izabrati:

- (a) 1
 - (b) 2
 - (c) 3
 - (d) 1 i 3
 - (e) 2 i 3
-

20.6 Firma proizvodi ping pong loptice koristeći dva inputa. Kada su cene inputa (15, 7) firma koristi inpute u količinama (17, 71). Kada su cene inputa (12, 24) firma koristi inpute u količinama (77, 4). U oba slučaja dobijeni autput je isti. Da li je ovo ponašanje u skladu sa SAMT?

- (a) jeste
 - (b) nije
 - (c) odgovor zavisi od nivoa fiksnih troškova
 - (d) moramo znati cenu autputa pre nego što pristupimo testu SAMT
 - (e) odgovor zavisi od odnosa varijabilnih i fiksnih troškova
-

20.7 Recimo da ste vi podpredsednik vlade zadužen za kompjutersku industriju. Potrebno je da izračunate troškove proizvodnje 170 kompjutera. Proizvodna funkcija je $q = \min\{x, y\}$ gde su x i y količine količine upotrebljenih faktora. Cena x je 18 a cena y je 10. Koji je vaš odgovor?

- (a) 2580
 - (b) 4760
 - (c) 8460
 - (d) 6180
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan.
-

20.8 Kao šef planske komisije FAP-a morate da doneSETe odluku gde da podignete novi pogon. Jedini inputi su čelik i rad a proizvodna funkcija je Kob-Daglasovog tipa i ima konkretan oblik $f(S, L) = S^{0.5}L^{0.5}$ gde je S količina čelika u tonama a L je broj radnika. Možete da birate gde da locirate novi pogon: ili u zemlji A ili u zemlji B . U zemlji A čelik košta 7€ po toni a rad košta 7€ po jedinici. U zemlji B čelik košta 8€ po toni a rad košta 6€ po jedinici. Da bi minimizirali jedinične troškove rada vi ćete odlučiti da novi pogon podignete:

- (a) u zemlji A
 - (b) u zemlji B**
 - (c) pošto su troškovi jednakI, izbor zemlje nije bitan
 - (d) u zemlji A ako je output veći od 14, u suprotnom u zemlji B
 - (e) nema dovoljno informacija za definitivan odgovor
-

20.9 Konkurentska firma koristi dva inputa, x i y . Proizvodna funkcija je oblika $q = \sqrt{xy}$. Cena x je 17 a cena y je 11. Kompanija proizvodi uz minimalne jedinične troškove i troši na x ukupno 517€. Koliko ukupno evra troši na y ?

- (a) 766
 - (b) 480
 - (c) 655
 - (d) 517**
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan
-

20.10 Proizvodna funkcija firme je $Q = KL$ gde je K količina kapitala a L rada. Cena korišćenja kapitala je fiksna i iznosi r po jedinici kapitala a cena rada je nadnica w . Uslovna kriva tražnje za radom, $L(Q, w, r)$ je:

- (a) Qwr
 - (b) $\sqrt{\frac{Qr}{w}}$
 - (c) $\frac{Q}{r}w$
 - (d) $\sqrt{\frac{Q}{rw}}$
 - (e) $\frac{Q}{wr}$**
-

SAMT

20.11 Firma »Pivopija« koristi dva inputa, pivo i grisine. Kada je cena piva 10€ po jednom pakovanju a cena grisina 20€ po kutiji, firma upotrebljava 1 pakovanje piva i 2 kutije grisina dnevno. Kada je cena piva 20€ po jednom pakovanju a cena grisina 10€ po kutiji, »Pivopija« koristi 2 pakovanja piva i 1 kutiju grisina dnevno. Iz ovih informacija možemo da zaključimo da:

- (a) »Pivopija« ima konstantne prinose na obim
 - (b) »Pivopija« ima funkcija troškova sa konstantnim prinosima na obim
 - (c) »Pivopija« ne minimizira troškove**
 - (d) »Pivopijino« ponašanje je konzistentno sa maksimizacijom profita
 - (e) »Pivopijina« proizvodna funkcija ima opadajući granični proizvod
-

20.12 Konkurentska firma upotrebljava tri proizvodna faktora i njena proizvodna funkcija je $f(x_1, x_2, x_3) = (x_1 + x_2)^{1/2} x_3^{1/2}$. Isprva su cene bile $w_1 = 1, w_2 = 4, w_3 = 3$. Pretpostavimo da se cena faktora 2 udvostručila dok su cene faktora 1 i 3 ostale nepromenjene. Troškovi proizvodnje su:

- (a)* udvostručeni
 - (b) ostali nepromenjeni**
 - (c) porasli za više od 10% ali manje od 50%
 - (d) porasli za 50%
 - (e) porasli su za više od 50% ali nisu udvostručeni
-

20.13. Konkurentska firma upotrebljava tri proizvodna faktora i njena proizvodna funkcija je $f(x_1, x_2, x_3) = (x_1 + 2x_2)^{1/2} x_3^{1/2}$. Isprva su cene bile $w_1 = 1, w_2 = 2, w_3 = 3$. Zatim su cene faktora 1 i 3 opale za 50% dok je cena faktora 2 ostala nepromenjena. Troškovi proizvodnje:

- (a) opali su a više od 50%
 - (b) opali su za jednu trećinu
 - (c) opali za tačno 50%**
 - (d) ostali su nepromenjeni
 - (e) opali su za manje od jedne trećine
-

20.14. Konkurentska firma ima proizvodnu funkciju $f(x, y) = x + 2y$. Pretpostavimo da su inicijalne cene za jediničnu količinu faktora x i y bile iste. Ukoliko se cena x udvostruči a cena y utrostruči, onda će troškovi proizvodnje:

- (a) biti dva puta veći**
- (b) biti tri puta veći
- (c) biti nepromenjeni
- (d) biti šest puta veći
- (e) biti veći dva i po puta

Poglavlje 21

Troškovne krive

21.1 Kriva graničnih troškova je $GT = 2y$. Varijabilni troškovi za obim proizvodnje od 10 jedinica biće:

- (a) 50
 - (b) 100
 - (c) 150
 - (d) 200
 - (e) 20
-

21.2. Ako je ukupni varijabilni trošak $c(y) = y^2$ tada:

- a) kriva prosečnih varijabilnih troškova imat oblik slova U
 - b) kriva prosečnih varijabilnih troškova je opadajuća
 - c) kriva prosečnih varijabilnih troškova je rastuća linearna funkcija
 - d) prosečni varijabilni troškovi su konstantni
 - e) nijedan od odgovora nije tačan
-

21.3 Ukoliko je funkcija troškova $c(y) = 2y^2$ a cena jedinice y je 40€, koliko će jedinica y biti proizvedeno?

- (a) 20
 - (b) 400
 - (c) 10
 - (d) 100
 - (e) $\sqrt{20}$
-

21.4 Preduzeće ima kratkoročnu krivu troškova $c(y) = 3y + 24$ za $y > 0$ i $c(0) =$

13. Kvazi-fiksni troškovi preduzeća su:

- (a) 13
 - (b) 24
 - (c) 11
 - (d) 37
 - (e) nije moguće odrediti na osnovu ovih informacija.
-

21.5 Konkurentska preduzeća ima kratkoročnu funkciju troškova $c(y) = 3y^3 - 6y^2 + 15y + 30$. Preduzeće će proizvoditi pozitivnu količinu ako i samo ako je cena proizvoda veća od:

- (a) 10
- (b) 24
- (c) 12
- (d) 16
- (e) 18

21.6. Ako je funkcija graničnih troškova $GT = 3y^2 - 2y + 10$ i ako su fiksni troškovi 100, tada je funkcija ukupnog troška:

- (a) $c(y) = y^3 - y^2 + 10y + 100$
 - (b) $c(y) = y^3 - y^2 + 10y + 100y$
 - (c) $c(y) = 3y^3 - 2y^2 + 10y + 100$
 - (d) $c(y) = 3y^3 - 2y^2 + 10$
 - (e) $c(y) = y^3 - y^2 + 10$
-

21.7. Prepostavimo da familija kratkoročnih funkcija ukupnog troška ima oblik $c(y, k) = y^3 - 8y^2 + (20 - 2k)y + k^2$. Funkcija ukupnog dugoročnog troška je:

- (a) $c(y) = y^3 - 4y^2 + 20y$
 - (b) $c(y) = y^3 - 8y^2 + 20y$
 - (c) $c(y) = y^3 - 9y^2 + 20y$
 - (d) $c(y) = y^3 - 6y^2 + 20y$
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan
- $\frac{\partial c}{\partial k} = 0 \Rightarrow k = 2y \Rightarrow$
-

21.8 Za funkciju troškova $C(y) = 10 + 3y$:

- (a) granični troškovi su manji od prosečnih troškova za sve nivoe proizvodnje
 - (b) granični troškovi su veći od prosečnih troškova za sve nivoe proizvodnje
 - (c) granični troškovi su jednaki prosečnim za sve nivoe proizvodnje
 - (d) prosečni trošak ima tačku minimuma
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan
-

21.9 Za funkciju troškova $C(y) = 100 + 3y^2$:

- (a) granični troškovi su manji od prosečnih troškova za sve nivoe proizvodnje
 - (b) granični troškovi su veći od prosečnih troškova za sve nivoe proizvodnje
 - (c) granični troškovi su jednaki prosečnim za sve nivoe proizvodnje
 - (d) prosečni trošak ima tačku minimuma
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan
-

✓ 21.10 Ukoliko konkurentska firma upotrebljava dva proizvodna činioca i ima proizvodnu funkciju $f(x_1, x_2) = x_1^{1/2} + x_2^{1/2}$, onda je njena kriva graničnih troškova:

- (a) horizontalna
 - (b) rastuća**
 - (c) opadajuća
 - (d) vertikalna
 - (e) u obliku slova U
-

Poglavlje 22

Ponuda preduzeća

22.1 . Ako je na dug rok ponuda preduzeća jednaka $q = 3p$, tada postoje:

- (a) konstantni prinosi na obim
 - (b) opadajući prinosi na obim**
 - (c) rastući prinosi na obim
 - (d) opadajući ukupni troškovi
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan
-

22.2 Za funkciju ukupnog troška $c(y) = 20y^2 + 500$ prosečnih ukupni troškak:

- (a) ima oblik slova U**
 - (b) je stalno rastuća funkcija
 - (c) je stalno opadajuća funkcija
 - (d) je konstantan
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan
-

22.3. Konkurentsko preduzeće prodaje svoj proizvod po ceni $p = 50$. Funkcija graničnog troška je $GT = y + 10$, dok su fiksni troškovi 700. Kada preduzeće proizvodi otimalnu količinu profit je:

- (a) 400
 - (b) 300
 - (c) 200
 - (d) 100**
 - (e) 0
-

22.4 Konkurentna firma ima jedan proizvodni pogon sa funkcijom troškova $c(y) = 4y^2 + 89$. Ona proizvodi 28 jedinica y na prvom pogonu u cilju maksimizacije profita. Mada se cena proizvoda y nije promenila firma je odlučila da izgradi drugi pogon sa funkcijom troškova $c(y) = 8y^2 + 39$. Da bi maksimizirala svoj profit koliko jedinica y će proizvoditi u drugom pogonu?

- (a) 14**
 - (b) 21
 - (c) 9
 - (d) 13
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan
-

22.5 Preduzeće proizvodi jedan proizvod koristeći jedan proizvodni faktor x i ima proizvodnu funkciju $f(x) = 2x^{1/3}$. Funkcija troškova ovog preduzeća je:

- (a) proporcionalna proizvodu cene inputa i trećeg stepena količine proizvoda
 - (b) proporcionalna proizvodu cene inputa i kvadratu količine proizvoda
 - (c) obrnuto proporcionalna ceni inputa
 - (d) obrnuto proporcionalna trećem stepenu količine proizvoda
 - (e) obrnuto proporcionalna kvadratu količine proizvoda
-

22.6 Konkurentska kapitalistička firma prodaje parčad Berlinskog zida, koristeći Marksove proizvodne inpute, kapital (K) i rad (L). Proizvodna funkcija je $y = \sqrt{K + L}$, gde y predstavlja broj parčadi. Cena upotrebe jedinice kapitala je r , a cena upotrebe jedinice rada je w . Šta je od sledećeg tačno?

- (a) bez obzira na veličinu w i r , minimizacija troškova zahteva $K = L$
 - (b) tehnologija ima rastuće prinose na obim ulaganja proizvodnih činilaca
 - (c) ako je $r > w$, tada je $K = 0$
 - (d) ako je $r > w$, tada je $L = 0$
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan.
-

22.7. Dva preduzeća imaju iste tehnologije i plaćaju jednaku cenu rada. Imaju identične proizvodne hale, ali preduzeće 1 plaća višu cenu za njen korisće nego što plaća preduzeće 2. Ako oba preduzeća maksimiziraju profit i imaju krivu graničnog troška sa pozitivnim nagibom, onda će:

- (a) preduzeće 1 proizvoditi više finalnog proizvoda od preduzeća 2
 - (b) preduzeće 1 proizvoditi manje finalnog proizvoda od preduzeća 2
 - (c) oba preduzeća proizvoditi istu količinu
 - (d) drugo preduzeće obustaviti proizvodnju
 - (e) prvo preduzeće obustaviti proizvodnju
-

Poglavlje 23

Ponuda grane

23.1. Industrija bicikala sastoji se iz 100 firmi koje imaju dugoročnu krivu troškova $c(y) = 2 + (y^2 / 2)$ i drugih 100 firmi koje imaju dugoročnu krivu troškova $c(y) = 3 + (y^2 / 3)$. Nijedna nova firma ne može da stupi u industriju. Koja je dugoročna kriva ponude ove industrije za cene veće od 2?

- (a) $y = 30p$
 - (b) $y = 250p$
 - (c) $y = 200p$
 - (d) $y = 170p$
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan
-

23.2 Dve firme čine čitavu industriju koja proizvodi kućice za pse. Jedna ima dugoročnu krivu troškova $c(y) = 3 + (4y^2 / 3)$ a druga ima dugoročnu krivu troškova $c(y) = 10 + (y^2 / 10)$. Ako nema ulaska novih firmi u industriju, po kojoj će ceni firme prodavati svoj proizvod tako da samo jedan proizvođač ostane u grani?

- (a) 1
 - (b) 3
 - (c) 5
 - (d) 7
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan
-

23.3 Negde na malom ostrvu papaja može da se proda jedino na tržištu koje se nalazi u sredini ostrva. Mada papaje koštaju samo 1€ da bi se odgajile, one mogu da budu prodate na tržištu za 3€. Ali njihov dovoz na tržište košta 0,1€ po komadu po jednom kilometru. Ako jedan hektar zemlje daje 200 papaja, koliku rentu on donosi ukoliko je udaljen 4 kilometra od tržišta?

- (a) 302
 - (b) 320
 - (c) 240
 - (d) 262
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan.
-

23.4 Na jednom tropskom ostrvu postoji 100 brodograditelja koje ćemo označiti brojevima od 1 do 100. Svaki od brodograditelja može da izgradi najviše 12 brodova godišnje. Ako sa y označimo broj proizvedenih brodova za godinu dana, brodograditelj 1 ima funkciju troškova $c(y) = 11 + y$, brodograditelj 2 ima funkciju troškova $c(y) = 11 + 2y$. U opštem slučaju, brodograditelj i ima

funkciju troškova $c(y) = 11 + iy$. Ako je cena broda 25, koliko će brodova biti izgrađeno za jednu godinu?

- (a) 288
 - (b) 112
 - (c) 200
 - (d) 156
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan
-

23.5 Razmotrimo konkurentsku granu od nekoliko firmi. Svaka firma ima istu funkciju troškova $c(y) = y^2 + 4$ za $y > 0$ i $c(0) = 0$. Funkcija tražnje u ovoj grani je $D(p) = 50 - p$, gde je p cena. Dugoročni ravnotežni broj firmi u ovoj grani je:

- (a) 4
 - (b) 23
 - (c) 25
 - (d) 46
 - (e) 2
-

23.6. Firma X je jedna od mnogih firmi u konkurentskoj industriji u kojoj svako preduzeće ima konstantne granične troškove od 2€ po jedinici proizvodnje. Ukoliko granični troškovi firme X porastu na 4€ po jedinici a granični troškovi ostalih preduzeća ostanu nepromenjeni, za koliko će porasti cena na tržištu?

- (a) 2
 - (b) 1
 - (c) 0
 - (d) $2/n$ gde je n broj preduzeća u grani
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan.
-

Poglavlje 24

Monopol

24.1 Monopolista je suočen sa inverznom funkcijom tražnje $p = 100 - 2q$, gde q predstavlja autput firme. Monopolista nema fiksne troškove i njegovi prosečni varijabilni troškovi su 10 na svakom nivou proizvodnje. Koja od sledećih relacija predstavlja izraz profita monopoliste kao funkciju njegovog obima proizvodnje?

- (a) $100 - 2q + 10$
 - (b) $100 - 8q$
 - (c) $90q - 2q^2$
 - (d) $100q - 2q^2 - 10$
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan
-

24.2 Monopolista je suočen sa inverznom krivom tražnje $p = 320 - 4q$. Na kojem nivou autputa je maksimiziran njegov ukupan *prihod*?

- (a) 20
 - (b) 320
 - (c) 160
 - (d) 80
 - (e) 40
-

24.3 Funkcija tražnje za monopolskim proizvodom data je izrazom $D(p) = 7000 / p^2$. Firma ima konstantne granične troškove jednake 1. Da bi maksimizirala profit ona mora odrediti cenu koja je jednaka:

- (a) 1
 - (b) 2
 - (c) 3
 - (d) 1,5
 - (e) 2,5
-

24.4 Monopolista je suočen sa krivom tražnje $q = 100 - 3p$. On proizvodi po konstantnim graničnim troškovima koji su jednaki 20€. Vlada je uvela porez u iznosu od 10€ po svakoj prodatoj jedinici. Cena monopolista će:

- (a) porasti za 5€
 - (b) porasti za 10€
 - (c) porasti za 20€
 - (d) porasti za 12€
 - (e) ostati nepromenjena
-

24.5 Funkcija tražnje za monopolovim proizvodima data je izrazom $D(p) = 1000/p^2$. Monopol proizvodi po konstantnim graničnim troškovima koji su jednaki 5€. Ukoliko vlada uvede porez od 10€ na svaku prodatu jedinicu, monopolска cena će porasti za:

- (a) 5€
 - (b) 10€
 - (c) 20€
 - (d) 12€
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan
-

24.6 Funkcija tražnje za monopolovim proizvodima data je izrazom $D(p) = 1000/(p+1)^2$. Ako je cena 3, koja je apsolutna vrednost elastičnosti tražnje za monopolovim proizvodima?

- (a) 1
 - (b) 2
 - (c) 1,5
 - (d) 2,5
 - (e) 3
-

24.7 Tražnje za monopolovim autputom data je izrazom $D(p) = 1000/(p+1)^2$. Monopol ima konstantne granične troškove jednakе 2€ po jedinici. Po kojoj će ceni monopol maksimizirati profit?

- (a) 2
 - (b) 3
 - (c) 4
 - (d) 5
 - (e) 6
-

24.8 Monopolista ima konstantne granične troškove jednakе 1€. Ako je, po ceni koju određuje monopolista, cenovna elastičnost tražnje jednaka $-0,5$, onda:

- (a) cena mora biti jednakata 2
 - (b) cena mora biti veća od 2
 - (c) cena mora biti manja od 2
 - (d) taj monopolista ne može biti monopolista koji maksimizira profit
 - (e) monopolista mora da pribegne diskriminaciji cena.
-

24.9 Monopol je suočen sa krivom tražnje negativnog nagiba i konstantnom elastičnošću od -3 . Firma određuje cenu od 12€ po jedinici autputa. Koji je nivo graničnih troškova za ovaj obim proizvodnje?

- (a) 6
 - (b) 4
 - (c) 12
 - (d) 8**
 - (e) 10
-

24.10 U jednoj grani imamo linearu funkciju tražnje $q = A - Bp$. Postoje konstantni granični troškovi C . Za sve vrednosti A , B i C , takve da je $A > 0$, $B > 0$ i $0 < C < A$:

- (a) ukoliko je grana monopolizovana, cena će biti dvostruko viša nego da je grana konkurentska
 - (b) ukoliko je grana konkurentska, output će biti tačno dva puta veći nego u monopolizovanoj grani**
 - (c) ukoliko je grana monopolizovana, cena će biti više nego dvostruko viša nego da je grana konkurentska
 - (d) ukoliko je grana monopolizovana, autput će biti više nego upola manji nego u konkurentskoj grani
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan
-

24.11 Za svaku prodatu jedinicu proizvodnje monopol od vlade dobija subvenciju. Monopol ima konstantne granične troškove, a subvencija koju dobija veća je od graničnih troškova. Međutim, da bi dobio subvenciju po jedinici proizvodnje neko mora i da je potroši. Iz ovih činjenica zaključujemo da:

- (a) monopol će platiti izvesnu sumu potrošačima za kupovinu svog proizvoda
 - (b) tražnja mora biti neelastična za cenu po kojoj monopol prodaje proizvod**
 - (c) on će prodavati po ceni za koju je tražnja elastična
 - (d) on će deliti proizvod besplatno potrošačima
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan
-

24.12 Monopol je suočen sa sa funkcijom tražnje $q = 50 - p/2$ gde je q broj prodatih jedinica po ceni p evra. Monopol ima kvazifiksne troškove, C , i konstantne granične troškove od 20€ po jedinici autputa. Zbog toga su njegovi ukupni troškovi $C + 20q$ ako je $q > 0$ i 0 ako je $q = 0$. Koji je maksimalan iznos C za koje će monopol i dalje proizvoditi pozitivan autput?

- (a) 20€
 - (b) 1000€
 - (c) 800€**
 - (d) 600€
 - (e) 50€
-

24.13 Monopol ima funkciju ukupnih troškova $c(q) = 500 + 7q$. Inverzna funkcija tražnje za njegovim proizvodima je $130 - 3q$. Ukoliko je monopol zakonski obavezan da zadovolji tražnju po ceni koja je jednaka njegovim graničnim troškovima, za koliko novca će biti u gubitku u poređenju sa situacijom kada nema zakonske intervencije u njegovo poslovanje?

- (a) 1288
 - (b) 240
 - (c) 290
 - (d) 500**
 - (e) 700
-

Poglavlje 25

Monopolsko ponašanje

25.1 Jedna vazduhoplovna kompanija ima ekskluzivno pravo korišćenja lokalnog aerodroma. Jednom dnevno ona ima letove za glavni grad. Avion ima 100 mesta. Troškovi jednog leta iznose $4000 + 10q$ gde je q broj putnika. Broj mesta koji se traži je $q = 165 - 0,5p$. Ukoliko kompanija želi da maksimizira monopolski profit, razlika između graničnog troška leta jednog ekstra putnika i iznosa novca koji on spremna da plati za let do glavnog grada je:

- (a) 10
 - (b) 100
 - (c) 140
 - (d) 160**
 - (e) 120
-

25.2 Monopol je suočen sa krivom tražnje $q = 10000 - 100p$. Njegovi ukupni troškovi su $c(q) = 1000 + 10q$. Vlada planira da uvede porez na monopolov profit od 50%. Ukoliko to učini monopol će:

- (a) povećati cenu za 50%
 - (b) povećati cenu za više od 50%
 - (c) samo delimično pokriti troškove poreza putem povećanja cene
 - (d) ostaviti cenu i količinu nepromenjene**
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan
-

25.3 Kompanija koja pravi softver razvila je novi program. Program je zaštićen autorskim pravom pa firma može da deluje kao monopolista ovog proizvoda. Funkcija tražnje za ovim programom je $q = 50000 - 100p$. Svaki potrošač želi samo jednu kopiju. Granični troškovi proizvodnje i distribucije kopije programa su samo 10€ po jednoj kopiji. Ukoliko ova kompanija prodaje ovaj softver po monopolskoj ceni koja joj obezbeđuje maksimum profita, broj potrošača koji neće kupiti softver po monopolskoj ceni, ali koji su spremni da plate barem iznos graničnih troškova biće:

- (a) 50000
 - (b) 12000
 - (c) 14000
 - (d) 24500**
 - (e) 28000
-

~~25.4~~ Izgradnja jednog klizališta koje traje samo jednu sezonu košta 1 milion €. Troškovi eksploatacije bili bi nula. Godišnja pretplatna karta bi se prodavale svakome ko za to pokaže interes. Ukoliko je p cena pretplatne karte u evrima, funkcija tražnje bila bi $q = 1200 - 0,6p$. Šta je od sledećeg tačno?

- (a) prihodi neće pokriti troškove izgradnje, bez obzira na cenu. Nema načina da se poveća ukupan višak potrošača izgradnjom klizališta
 - (b) ukoliko klizalište bude izgrađeno, a cena bude određena tako da se maksimizira profit, klizalište će donositi profit, a potrošači će biti u boljem položaju
 - (c) ukoliko klizalište bude izgrađeno, a cena bude određena tako da se maksimizira profit, klizalište će donositi profit, ali će potrošači biti u gorem položaju
 - (d) ne postoji cena po kojoj će ukupni prihodi biti veći od ukupnih troškova, ali ukupan potrošački višak od korišćenja klizališta premašuje ukupne troškove
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan
-

25.5 Postoji samo jedan proizvođač čarapa. On pravi čarape po konstantnim graničnim troškovima, c , ($c > 0$) i prodaje ih na dva tržišta: na tržištu 1 po ceni p_1 i na tržištu 2 po ceni p_2 . Na tržištu 1 cenovna elastičnost tražnje je konstantna i jednak -2. Na tržištu 2 cenovna elastičnost tražnje je takođe konstantna i jednak -3/2. Odnos cene na tržištu 1 i tržištu 2, pod pretpostavkom da proizvođač čarapa maksimizira profit, je:

- (a) $2/3$
 - (b) $1/3$
 - (c) $3/2$
 - (d) 3
 - (e) 1
-

25.6 Monopolista prodaje na dva tržišta. Funkcije tražnje date su izrazima $x_1 = 100 - 2p_1$ i $x_2 = 50 - p_2$ za prvo i drugo tržište, respektivno. On ima konstantne granične troškove proizvodnje, $c = 10$, i nema fiksne troškove. On može da određuje različite cene na ova dva tržišta. On će ostvariti maksimum ukupnog profita za sledeću kombinaciju cena:

- (a) $p_1 = 30, p_2 = 30$
 - (b) $p_1 = 40, p_2 = 20$
 - (c) $p_1 = 10, p_2 = 5$
 - (d) $p_1 = 50, p_2 = 25$
 - (e) $p_1 = 20, p_2 = 40$
-

25.7 Monopolista proizvodi u tački u kojoj je cenovna elastičnost tražnje $-0,7$ a granični troškovi jednaki 2. Ako ste zaposleni na mestu savetnika monopoliste, rečite da u cilju povećanja profita treba:

- (a) povećati obim proizvodnje
 - (b) sniziti cenu
 - (c) smanjiti obim proizvodnje**
 - (d) obezbediti jednakost graničnih troškova i cene
 - (e) povećati njegove napore oglašavanja
-

25.8 Na tržištu na kome je inverzna funkcija tražnje $p = 10 - q$, marka X je monopolista. Fiksni troškovi su nula, a granični troškovi su konstantni i jednaki 2. Ukoliko granični troškovi porastu na 4, za koliko će porasti cena marke X?

- (a) 2
 - (b) 1**
 - (c) 3
 - (d) nema promene cene jer firma je već odredila monopolsku cenu
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan
-

~~25.9.~~ Postoje dva tipa potrošača. Potrošač tipa A je spremjan da plati 120 \$ za program za obradu teksta i 100 \$ za program za pravljenje tabela. Moguće je ostvariti veći profit ukoliko se ova dva programa prodaju u paketu nego ako se prodaju odvojeno, ukoliko je potrošač tipa B je spremjan da plati: (promeniti objašnjenje i premestiti u zadatke)

- (a) 100 \$ za program za obradu teksta i 100 \$ za program za pravljenje tabela
 - (b) 120 \$ za program za obradu teksta i 100 \$ za program za pravljenje tabela
 - (c) 100 \$ za program za obradu teksta i 110 \$ za program za pravljenje tabela**
 - (d) 110 \$ za program za obradu teksta i 100 \$ za program za pravljenje tabela
 - (e) više od jednog odgovora je tačno
-

~~25.10.~~ Razmotrimo Hotelingov model *prodavaca kokica*. Pretpostavimo da na keju postoji samo jedan prodavac kokica koji je lociran na sredini keja, čija je dužina 1 km. Neka su troškovi poslovanja prodavca jednaki nuli. Potrošači su uniformno raspoređeni duž keja, gde se na svakom metru nalazi samo jedan potrošač (postoji ukupno 1000 potrošača na celom keju). Pretpostavimo da su troškovi dolaska do prodavca 1€ za kilometar putovanja (troškovi putovanja po jednom metru su 0.001 €). Korisnost potrošača koji se nalazi a metara od prodavca data je izrazom $U = 0.8 - 0.001 \cdot a - p$ gde je p cena kokica. Međutim,

ukoliko potrošač ne kupi kokice, njegova funkcija korisnosti je $U = 0$. Monopolska cena koju određuje prodavac kokica je:

- (a) 0.2
 - (b) 0.4**
 - (c) 0.6
 - (d) 0.8
 - (e) 1
-

25.11. Razmotrimo model *monopolističke konkurenциje*. Svaki od proizvođača se suočava sa funkcijom tražnje oblika $p = 10 - 0.5q$ i ima funkciju ukupnog troška $c(q) = 0.5 \cdot q^2 + 36$. U dugoročnoj ravnoteži, obim proizvodnje svakog od proizvođača je:

- (a) 5
 - (b) 6**
 - (c) 7
 - (d) 8
 - (e) 9
-

25.12. Proizvođač sprovodi trećestepenu diskriminaciju cena na dva tržišta na kojima su inverzne funkcije tražnje $p_1 = 160 - 8q_1$ i $p_2 = 80 - q_2/2$. Njegova funkcija graničnog troška je $GT = 9 + q$, gde je $q \equiv q_1 + q_2$. Optimalne cene su:

- (a) $p_1 = 48$, $p_2 = 48$
 - (b) $p_1 = 7$, $p_2 = 32$
 - (c) $p_1 = 104$, $p_2 = 64$**
 - (d) $p_1 = 94$, $p_2 = 74$
 - (e) $p_1 = 9$, $p_2 = 30$
-

Poglavlje 26

Tržišta faktora

26.1. Monopson se suočava sa inverznom funkcijom ponude rada $w = 10 + L$, gde je w najamnina, a L broj radnika. Monopson prodaje proizvod po ceni $p = 2$. Njegova proizvodna funkcija je $q = f(L) = 15L - 0,5 \cdot L^2$. Ravnotežna najamnina je:

- (a) 10
 - (b) $50/3$
 - (c) $35/3$
 - (d) 15**
 - (e) 20
-

26.2. Monopson se suočava sa inverznom funkcijom ponude rada $w = 10 + L$, gde je w najamnina, a L broj radnika. Monopson prodaje proizvod po ceni $p = 2$. Njegova proizvodna funkcija je $q = f(L) = 15L - 0,5 \cdot L^2$. Razlika između najamnine u uslovima savršene konkurencije na tržištu rada i najamnine u monopsonu je:

- (a) 0
 - (b) $50/3$
 - (c) $5/3$**
 - (d) 15
 - (e) 5
-

26.3 U grani drangulija postoji monopol. Funkcija tražnje je $q = 100 - p$, gde je p cena drangulija. Potrebna je samo jedinica rada da bi se proizvela jedna drangulija. Rad je jedini input. Postoji jak sindikat u ovog grani. Sindikat određuje nadnicu i sprečava da bilo ko radi za manju nadnicu. Monopol mora da plati nadnicu koju je odredio sindikat ali može da zaposli onoliko radnika koliko želi. Granični trošak za sindikat je nula. Ukoliko sindikat odredi nadnicu tako da maksimizira ukupan prihod (nadnica puta broj jedinica rada) proizvođača drangulija, onda će:

- (a) cena drangulija biti 50
 - (b) cena drangulija biti 25
 - (c) cena drangulija biti jednaka nadnici
 - (d) nadnica će biti 25
 - (e) nadnica će biti 50**
-

26.4 U grani proizvođača žvaka vlada konkurencija i postoji sloboda ulaska. Postoji tehnologija sa fiksним koeficijentima – jedinica rada i jedinica plastike neophodne su za proizvodnju jedne žvake. Svi radnici u grani pripadaju jednom sindikatu. Sindikat određuje nadnicu za sve radnike u grani, pri čemu je granični trošak sindikata jednak nuli. Cena plastike je 10€ po jedinici, a funkcija tražnje za žvakama je $q = 1000 - 10p$. Dugoročna ravnoteža zahteva da

cena žvaka bude jednaka prosečnim troškovima njihove proizvodnje. Nadnica po jedinici rada koja maksimizira ukupan prihod radnika biće:

- (a) 100
 - (b) 10
 - (c) 45
 - (d) 50
 - (e) 55
-

26.5 Ako je elastičnost ponude rada 1 i inverzna funkcija ponude rada implicira da je najamnina za dati obim angažovanja faktora 2, tada je vrednost graničnog proizvoda ($p \cdot f'(x)$):

- (a) 4
 - (b) 2
 - (c) 1
 - (d) 8
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan.
-

Poglavlje 27

Oligopol

27.1 U grani postoje dve firme. Inverzna funkcija tražnje je $p = 200 - 4q$. Obe firme proizvode po konstantnim jediničnim troškovima od 8€ po jedinici. U Kurnoovoj ravnoteži cena će biti:

- (a) 24
 - (b) 30
 - (c) 72**
 - (d) 42
 - (e) 50
-

27.2 Za proizvodnju jedinice mesinga potrebna je jedinica cinka i jedinica bakra. Ponuda cinka i ponuda bakra su u rukama dvojice različitih monopolista. Prepostavimo da su troškovi dobijanja cinka i bakra jednaki nuli, da za dobijanje mesinga nisu potrebni drugi inputi sem bakra i cinka. Industrija mesinga deluje u konkurenčkim uslovima. Tada je cena jedinice mesinga jednaka troškovima upotrebljenih inputa. Funkcija tražnje za mesingom je $q = 900 - 2p$, gde je p cena mesinga. Obojica monopolista određuju cenu pretpostavljajući da je cena drugog nepromenjena. Ravnotežna cena mesinga je:

- (a) 100
 - (b) 200
 - (c) 300**
 - (d) 50
 - (e) 25
-

27.3 Duopol je suočen sa inverznom funkcijom tražnje $p = 160 - 2q$. Obe firme imaju konstantne jedinične troškove proizvodnje od 10€. Koliko autputa grane prodaje svaki od duopolista u Kurnoovoj ravnoteži?

- (a) 75
 - (b) 54
 - (c) 25**
 - (d) 35
 - (e) 48
-

27.4 Neka je cenovna elastičnost tražnje za avionskim kartama na relaciji između gradova A i B jednaka $-1,5$. Ukoliko se četiri aviokompanije sa jednakim troškovima poslovanja nalaze u Kurnoovoj ravnoteži grane, onda će odnos cene i graničnih troškova u toj grane biti:

- (a) 8/7**
- (b) 9/8
- (c) 7/6
- (d) 3/2
- (e) 6/5

27.5 U gradu postoje dva fudbalska tima, A i B . Broj karata koje proda svaki tim zavisi od cene karte, ali i od cene koju određuje drugi tim. Ukoliko tim A odredi cenu karata za svoje mečeve P_a , a tim B P_b za svoje, tada će prodaja karata (mereno u hiljadama po sezoni) biti $21 - 2P_a + P_b$ za tim A i $21 + P_a - 2P_b$ za tim B . Granični troškovi dolaska dodatnog gledaoca jednaki su nuli i za tim A i za tim B . Svaki tim veruje da je cena karata za mečeve onog drugog tima nezavisna od njegove sopstvene cene i svaki tim određuje cenu tako da maksimizira ukupan prihod. Koja će biti cena jedne karte?

- (a) kod oba tima cena je 5
 - (b) kod oba tima cena je 6
 - (c) kod oba tima cena je 7**
 - (d) kod oba tima cena je 4
 - (e) kod oba tima cena je 3
-

27.6 U grani postoje dva preduzeća koja proizvode po konstantnim jediničnim troškovima od 10€ . Inverzna funkcija tražnje za proizvodom čitave grane je $p = 110 - 0,5q$. Ako je prva firma lider u Štakelbergovom smislu (birala količinu, znajući da će druga firma tek tada izabrati svoj obim proizvodnje), koji će obim proizvodnje satelit izabrati?

- (a) 40
 - (b) 15
 - (c) 20
 - (d) 50**
 - (e) 30
-

27.7. Pretpostavimo da je agregatna funkcija tražnje u grani $p = 6 - 0.01q$. U grani postoje dva proizvođača, čiji obim proizvodnje obeležavamo sa q_1 i q_2 ($q \equiv q_1 + q_2$). Njihove troškovne funkcije su $c_1(q_1) = q_1$ i $c_2(q_2) = 2q_2$. Prvobitno su se ovi proizvođači ponašali u skladu sa Kurnoovim modelom, a zatim su promenili startešku interakciju tako da slede Štakelbergov model u kome je prvi proizvođač lider. Ukupno povećanje proizvodnje u grani sa ovom promenom je:

- (a) 100
- (b) 75
- (c) 50**
- (d) 25
- (e) 0

27.8 COPEC je naziv za kartel zemalja izvoznica bakra. Kao deo međunarodnog sporazuma, SAD su se obavezale da kupe sav bakar koji COPEC želi da proda u SAD po konstantnoj ceni od 100€ po toni. COPEC izvozi bakar i u Evropu po ceni od 150€ po toni. COPEC deluje kao monopolista. Ukoliko COPEC nalazi da je profitabilno da istovremeno prodaje bakar u SAD po ceni od 100€ kada u Evropi prodaje po ceni od 150€, koja je cenovna elastičnost tražnje za COPEC-ovim bakrom na evropskom tržištu? (Natuknica: koji je COPEC-ov granični prihod na tržištu SAD?)

- (a) - 1
 - (b) - 2
 - (c) - 3**
 - (d) - 1/3
 - (e) - 2/3
-

27.9 Inverzna funkcija tražnje za kockama za igru je $p = 20 - q$. U ovoj grani jedinični troškovi su 8€. Koji od sledećih stavova je tačan u celosti?

- (a) Monopolski autput je 6. Kurnoov ukupan autput je 8. Štakelbergov autput lidera je 8.
 - (b) Monopolski autput je 8. Kurnoov ukupan autput je 8. Štakelbergov autput lidera je 8.
 - (c) Monopolski autput je 6. Kurnoov ukupan autput je 6. Štakelbergov autput satelita je 3.
 - (d) Monopolski autput je 6. Kurnoov ukupan autput je 8. Štakelbergov autput satelita je 3.**
 - (e) Monopolski autput je 6. Kurnoov ukupan autput je 6. Štakelbergov autput satelita je 4.
-

27.10. Postoje tri proizvođača u *simetričnom Kurnoovom modelu*. Agregatna funkcija tražnje je $p(Q) = 10 - 2 \cdot (q_1 + q_2 + q_3)$, gde je q_i obim proizvodnje svakog proizvođača i $Q = q_1 + q_2 + q_3$. Svaki od proizvođača ima konstantan granični trošak $c = 2$. Obim proizvodnje u grani je:

- (a) 6
- (b) 5
- (c) 4
- (d) 3**
- (e) 2

Poglavlje 29**Razmena**

29.1 Prepostavimo da je dobro L na horizontalnoj osi, a dobro H na vertikalnoj. Janasije Spasić ima funkciju korisnosti $U(F, L) = L$. Njegova žena ima funkciju korisnosti $U(F, L) = F$. Ukoliko zajedno poseduju 10 jedinica F i 5 jedinica L , onda se sve Paretovе optimalne alokacije nalaze:

- a) u donjem desnom uglu Edžvortovog dijagrama
 - b) u gornjem levom uglu Edžvortovog dijagrama
 - c) na stranici Edžvortovog dijagrama, ali ne i na uglovima
 - d) u unutrašnjosti Edžvortovog dijagrama
 - e) u gornjem desnom uglu Edžvortovog dijagrama
-

29.2 U privredi postoje samo dva potrošača, Crni i Bela. Crni ima funkciju korisnosti $U(x, y) = x + 4\sqrt{y}$. Bela ima funkciju korisnosti $U(x, y) = x + 3y$. U Paretovoj optimalnoj alokaciji, koliko dobra y troši Crni?

- (a) 4/9
 - (b) 12
 - (c) 4/3
 - (d) 3/4
 - (e) 7
-

29.3 Eduardo i Frančeska učestvuju u privredi koja se nalazi u konkurentskoj ravnoteži. Eduardo ima funkciju korisnosti $U(s, c) = 2s + c$ gde s predstavlja broj kilograma jagoda, a c broj flaša šampanjca. Frančeska ima funkciju korisnosti $U(s, c) = sc$. Na osnovu ovih informacija možemo da zaključimo da:

- (a) Frančeska troši podjednake količine jagoda i šampanjca
 - (b) Eduardo troši više jagoda nego šampanjca
 - (c) Frančeska troši dva puta više šampanjca nego jagoda**
 - (d) Frančeska troši dva puta više jagoda nego šampanjca
 - (e) Eduardo troši više šampanjca nego jagoda
-

29.4 Ana i Boža troše ista dobra u privredi sa čistom razmenom. Ana na početku ima 14 jedinica dobra 1 i 7 jedinica dobra 2. Boža na početku ima 71 jedinicu dobra 1 i 10 jedinica dobra 2. Oboje imaju istu funkciju korisnosti $U(x_1, x_2) = x_1^{1/3} x_2^{2/3}$. Ukoliko dobro 1 proglašimo za merilo vrednosti tako da je $p_1 = 1$, koja će biti ravnotežna cena dobra 2?

- (a) 2
- (b) 19
- (c) 1
- (d) 10**
- (e) 4

29.5 Pera i Dule žive u svetu od dva dobra. Perina funkcija korisnosti je $U^P(x_1^P, x_2^P) = x_1^P x_2^P$. Duletova funkcija korisnosti je $U^D(x_1^D, x_2^D) = \min\{x_1^D, x_2^D\}$. Na početku Pera raspolaže sa 3 jedinice dobra 1 i 4 jedinice dobra 2. Dule na početku raspolaže sa 7 jedinica dobra 1 i 6 jedinica dobra 2. Šta je od sledećeg tačno?

- (a) u konkurentskoj ravnoteži obojica raspolažu sa po 5 jedinica oba dobra
 - (b) u konkurentskoj ravnoteži Dule raspolaže sa 6 jedinica svakog dobra pošto sedma jedinica dobra 1 ne doprinosi porastu njegove funkcije korisnosti
 - (c) u konkurentskoj ravnoteži Dule mora da troši podjednake količine oba dobra, pa cena dobra 1 mora biti jednaka ceni dobra 2
 - (d) u konkurentskoj ravnoteži cene dobara 1 i 2 ne mogu biti jednakе pošto Pera i Dule nemaju jednakе njihove inicijalne raspodele
 - (e) nijedan od odgovora nije tačan
-

29.6. U privredi postoje dva potrošača A i B sa funkcijama korisnosti $U_A = (x_A^1)^{0.5} \cdot (x_A^2)^{0.5}$ i $U_B = (x_B^1)^{0.75} \cdot (x_B^2)^{0.25}$, gde su x_A^1 i x_A^2 količine dobra 1 i dobra 2 koje troši potrošač A , a x_B^1 i x_B^2 količine dobra 1 i dobra 2 koje troši potrošač B . Ukupna raspoloživa količina dobra 1 je 6, a dobra 2 je 4, tj. $x_A^1 + x_B^1 = 6$ i $x_A^2 + x_B^2 = 4$. Ugovorna kriva u ovoj privredi ima oblik:

$$(a) x_A^2 = \frac{6x_A^1}{3 + x_A^1}$$

$$(b) x_A^2 = \frac{9x_A^1}{2 + x_A^1}$$

$$(c) x_A^2 = \frac{6x_A^1}{4 + x_A^1}$$

$$(d) x_A^2 = \frac{9x_A^1}{3 + x_A^1}$$

- (e) nijedan od odgovora nije tačan.
-